

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH BOKSLUT 2016

VERITAS PENSIONS FÖRSÄKRING

Bokslut 2016

Innehållsförteckning

Styrelsens verksamhetsberättelse för år 2016

Resultaträkning

Balansräkning

Finansieringsanalys

Bokslutsprinciper

Noter till resultaträkningen

Noter till balansräkningen

Nyckeltal och analyser

Riskhantering

Förteckning över bolagets bokföringsböcker, system och register 31.12.2016

Styrelsens förslag till disposition av bolagets vinst och fria egna kapital

Revisionsberättelse

Styrelsens verksamhetsberättelse 2016

År 2016 var ett gott år för Veritas. Placeringarna avkastade väl och lönesumman steg.

Under det gångna året handhade Veritas skötseln av nästan 100 000 personers pensionstrygghet, då man räknar samman pensionstagarna, de försäkrade ArPL-arbetsförhållandena och FöPL-företagarna. Pensionstagarnas antal steg för första gången över 30 000. ArPL-arbetsförhållandenas mängd ökade med 3 000. FöPL-försäkringarnas antal sjönk något.

Försäkringsstocken utvecklades positivt, antalet ArPL-försäkringar ökade och ArPL-lönesumman steg med 4,0 procent. Premieinkomsten uppgick till 508,9 miljoner euro. FöPL-arbetsinkomsten sjönk något från året innan.

Veritas fick år 2016 branschens bästa vitsord för kundbetjäning, 8,35, i Taloustutkimus Oy:s kundnöjdhetsundersökning. Det är tredje året i rad Veritas toppar listan bland arbetspensionsbolagen. Vårt mål är att vara företagarens samt små och medelstora företags bästa pensionspartner. Vi når målet genom att fokusera på heltäckande personlig betjäning för alla kunder.

År 2016 eftersträvade Veritas en stadig avkastning med moderat riskprofil. Trots ett politiskt osäkert klimat utvecklades kurserna bra och placeringarna avkastade totalt 6,6 procent.

Branschutveckling

Pensionsreformen som trädde i kraft 1.1.2017 sysselsatte organisationen brett under fjolåret. Reformen ledde till ändringar i flera av it-systemen både inom pensionsverksamheten och inom försäkringsverksamheten. Personalen utbildades för att kunna svara på det ökade behovet av kundrådgivning. Bland annat ordnades lokala pensionsinfon för kunder.

Finansinspektionen publicerade preciserade anvisningar för arbetshälsoverksamheten i mars 2016. Veritas arbetshälsoverksamhet grundar sig på att utbilda och sparra kundföretagen till att själva ta hand om välbefinnandet på arbetsplatsen och förebygga arbetsoförmåga. I enlighet med nya direktiven utvecklas nu nya sätt att påvisa effekten av de insatser som gjorts för arbetshälsan.

Den förnyade solvenslagstiftningen för arbetspensionsanstalter trädde i kraft 1.1.2017. Lagstiftningen kräver i fortsättningen att arbetspensionsbolagen utför en egen risk- och solvensbedömning (Own Risk and Solvency Assessment, ORSA). Ändringen förorsakar ändringar i system och processer inom placeringsverksamheten, rapportering och riskhantering. En del av ändringarna verkställdes redan under 2016.

Bokslutet

Försäkringsrörelsen

Veritas totala premieinkomst steg med 4,0 procent år 2016. ArPL-premieinkomsten var 4,8 procent högre än år 2015 medan FöPL-premieinkomsten sjönk med 1,7 procent.

Premieinkomsten

Den genomsnittliga ArPL-avgiften år 2016 var 24,0 (24,0) procent av lönesumman. Löntagarens arbetspensionsavgift var åldersberoende och för personer under 53 år var den 5,7 (5,7) procent av lönen. För personer som fyllt 53 år var avgiften 7,2 (7,2) procent.

Pensionsreformen 2017 ändrade på pensionsintjäningen. Alla arbetstagare intjänar i fortsättningen pension 1,5 procent per år. Undantagsvis tjänar 53–62-åringar årligen 1,7 procent av sina inkomster i pension under åren 2017–2025. Därför betalar årskullen också högre arbetspensionsavgift, 7,65 procent år 2017. Övriga löntagares arbetspensionsavgift är 6,15 procent år 2017.

Även FöPL-avgiften var åldersberoende. FöPL-avgiften var 23,6 (23,7) procent för personer som inte fyllt 53 år och 25,1 (25,2) procent för personer som redan fyllt 53.

Intjäningen av FöPL-pension ändrade också 1.1.2017. I likhet med arbetstagarna intjänar 53–62-åringar mer pension, 1,7 procent av arbetsinkomsten i året. Därför är också deras försäkringsavgift högre, 25,6 procent av arbetsinkomsten. Övriga FöPL-företagares försäkringsavgift är 24,1 procent i året.

År 2016 steg Veritas totala premieinkomst jämfört med året innan. ArPL-premieinkomsten steg med 4,8 (4,0) procent och var 447,3 (426,9) miljoner euro. Premieinkomsten för FöPL-försäkringen sjönk med 1,7 (+4,4) procent till 61,5 (62,6) miljoner euro.

Av ovan nämnda premieinkomster var 0,3 (0,3) miljoner euro premier för tilläggsförsäkring enligt APL. APL-tilläggsförsäkringarna avslutades i slutet av 2016.

Kreditförlusterna för premiefordringarna sjönk med knappa 30 % och var 3,5 (4,9) miljoner euro.

Utbetalda pensioner

Veritas betalade år 2016 ut pensioner och andra ersättningar om sammanlagt 491,7 (469,2) miljoner euro. I summan ingår handläggningskostnader om totalt 5,0 (4,9) miljoner euro och kostnader för arbetshälsoverksamhet 0,6 (0,6) miljoner euro.

De lagstadgade ArPL-pensionerna uppgick till 427,9 (404,4) miljoner euro och FöPL-pensionerna till 58,3 (59,4) miljoner euro.

Ansvarsskuld

Veritas sammanlagda ansvarsskuld var 2 493,4 (2 388,9) miljoner euro 31.12.2016. Premieansvarets del var 1 341,4 (1 317,5) miljoner euro och ersättningsansvarets andel 1 151,9 (1 071,4) miljoner euro.

Ansvarsskuldens förräntningskrav bestäms så att förräntningen på 10 procent av ansvarsskulden är bunden till pensionsförsäkrarnas genomsnittliga avkastning från noterade aktier i utvecklade marknader. Förräntningen på resten av ansvarsskulden beror på pensionsanstalternas genomsnittliga solvens. Detta krav fastställs genom att man till fondräntan 3 procent lägger till den så kallade avsättningskoefficienten.

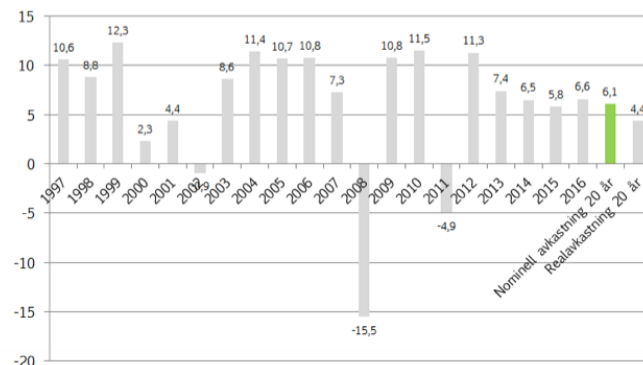
År 2016 var det till aktieavkastningen bundna kravet 5,80 procent och avsättningskoefficienten 1,16 procent under tiden 1.1–31.3.2016, 1,30 procent under tiden 1.4–30.6.2016, 1,01 procent under tiden 1.6–30.9.2016 och likaså 1,01 procent under det sista kvartalet. Beräkningsräntan var 4,50 procent under hela år 2016. Försäkringsavgiftsräntan, som används vid förräntningen av premier, var 2,00 procent under hela år 2016.

Placeringsmarknaden

Nettoavkastningen på det sysselsatta kapitalet var 6,6 (5,8) procent under år 2016. Särskilt väl avkastade fastigheter 10,8 (10,3) procent. Aktieplaceringarna avkastade 8,9 (12,3) procent och ränteplaceringarna 5,0 (0,4) procent.

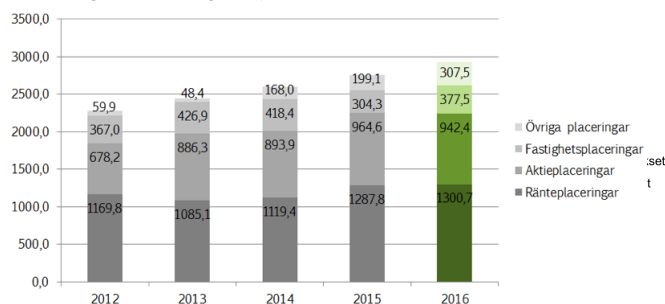
Sedan år 1997 har Veritas årliga nominella medelavkastning varit 6,1 procent (realavkastningen 4,4 procent). De senaste tio åren har den nominella medelavkastningen varit 4,3 procent (realavkastningen 2,6 procent).

Årlig medelavkastning

I årsskiftet var marknadsvärdet på Veritas placeringsportfölj 2 928,1 (2 755,8) miljoner euro inklusive kassa, banktillgodohavanden och placeringsverksamhetens fordringar och skulder.

Placeringsfördelning, milj. €

Solvens och totalresultat

Veritas totalresultat var 79,0 (29,3) miljoner euro. I totalresultatet ingår resultatet från placeringsverksamheten 75,6 (19,7) miljoner euro, resultatet från försäkringsverksamheten 1,7 (8,3) miljoner euro och resultatet från omkostnadsrörelsen 1,6 (1,4) miljoner euro.

Solvenskapalet uppgick i slutet av 2016 till 681,6 (616,6) miljoner euro. Solvensgraden steg till 29,5 procent (28,1), och solvensställningen förstärktes till 2,6 (2,2).

Till kundåterbäringar överfördes 7,1 (6,1) miljoner euro, vilket utgör 0,38 (0,34) procent av de försäkrades lönesumma.

Driftskostnader och omkostnadsförhållande

En effektiv kostnadsstruktur gagnar kunderna, eftersom halva överskottet från omkostnadsrörelsen betalas till kunderna i form av kundåterbäringar.

Driftskostnaderna som täcks med omkostnadsandelarna i premien steg till 18,2 (17,8) miljoner euro. Omkostnadsintäkterna ökade med 3,3 procent till 19,8 (19,2) miljoner euro. Driftskostnaderna var 91,7 (92,9) procent av omkostnadsandelarna i premieinkomsten.

Koncernen

Koncernen bestod i slutet av år 2016 förutom av moderbolaget Veritas Pensionsförsäkring av 37 helägda samt 2 delägda inhemska bostads- och fastighetsbolag. Under året förvärvades 9 dotterbolag, men däremot såldes inget dotterbolag. Dessutom köpte Veritas Pensionsförsäkring under 2016 minoritetens andel i ett av de tidigare delägda fastighetsbolagen.

Kunder

ArPL- och FöPL-försäkrade

I slutet av år 2016 försäkrade Veritas 56 503 (53 503) anställda i totalt 7 134 (7 041) ArPL-försäkringar. Den försäkrade ArPL-lönesumman ökade med 4,0 procent till 1 692,5 (1 627,7) miljoner euro.

FöPL-försäkringarnas antal sjönk från året innan till 10 457 (10 735) försäkringar. Den försäkrade FöPL-arbetsinkomsten uppgick till 252,5 (256,5) miljoner euro. Medelarbetsinkomsten steg med 1,0 procent.

Enligt det koassuransavtal som Veritas har med Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia, ansvarar Veritas för hälften av de ArPL- och FöPL-försäkringar som Pensions-Alandia beviljar. Pensions-Alandias hela bestånd omfattade 31.12.2016 11 263 (11 047) anställda och 1 227 (1 252) FöPL-företagare.

Pensioner och andra ersättningar

Under året beviljade Veritas 2 306 (2 118) nya pensioner.

	2016	2015
Ålderspension	1 683	1 558
Invalidpension	266	268
Deltidspension	100	66
Familjepensioner	257	226

Totalt fick 30 351 (29 560) personer pension från Veritas i slutet av 2016. Av dessa fick 23 962 (23 003) ålderspension, 3 005 (3 274) invalidpension, 176 (185) deltidspension och 3 208 (3 098) familjepension.

Välbefinnande i arbetet

Veritas stöder verksamhet vars syfte är att minska risken för arbetsoförmåga i kundföretagen. Samtliga ArPL-försäkringskunder får verktyg, stöd och rådgivning i frågor relaterade till välbefinnande i arbetet.

Finansinspektion granskade år 2015 arbetshälsoverksamheten i samtliga pensionsbolag. I mars år 2016 specificerade inspektionen anvisningarna för arbetshälsoverksamheten i arbetspensionsbolagen, och definierade då bland annat vilka kostnader som kan täckas av arbetspensionsbolagens välbefinnande i arbetet-verksamhet.

Målet med verksamheten ska alltid vara en minskning av risken för arbetsoförmåga. År 2016 har vi satsat på att utveckla mätinstrument för att göra bättre synliga effekterna av de satsningar på välbefinnande i arbete som gjorts i kundbolagen.

För att arbetshälsoverksamheten i kundföretagen ska vara så effektiv som möjligt, krävs det kompetens om temat. Utbildning är en av hörnstenarna i Veritas koncept för välbefinnande i arbete. År 2016 erbjöd Veritas totalt 60 Välbefinnande i arbetet-kortutbildningar: 640 personer deltog i kurserna och fick Arbetarskyddscentralens Välbefinnande i arbetet-kort. I seminarieserierna om välbefinnande i arbetet deltog 35 personer.

Veritas verktyg för välbefinnande i arbete är tillgängliga för alla våra kunder via VerNet-webbtjänsten.

Totalt pågick under rapporteringsåret 118 kundspecifika samarbetsprojekt runt arbetshälsa.

Personal

Under året var det genomsnittliga antalet anställda 149 (143) mätt i heltidsresurser. Av samtliga anställda har 62 procent finska och 38 procent svenska som modersmål och majoriteten, 74 procent, var kvinnor. 64 procent av förmännen är kvinnor.

Bolaget genomför årligen en personalundersökning. Undersökningen, som utfördes av Corporate Spirit Oy, visade att personaltillfredsställelsen under fjolåret var betydligt över tjänstemannanormen i Finland. På basen av resultatet placerade sig Veritas bland de 10 mest inspirerande arbetsplatserna i Finland. Gemen- samt för de mest inspirerande arbetsplatserna i Finland är en engagerad personal och bolagets vilja att utveckla verksamheten långsiktigt tillsammans med personalen.

Veritas Pensionsförsäkring har ett incentivsystem som omfattar hela personalen. Incentivsystemet bidrar bland annat till att förtydliga kopplingen mellan de strategiska målen och varje enskild medarbetares arbetsinsats. Incentivbeloppet baserar sig på utfallet både för bolagsvisa och personliga målsättningar.

Förvaltning

Bolagsstyrning

Veritas förvaltning och ledning baserar sig på lagstiftningen om förvaltningen av arbetspensionsbolag, försäkringsbolag och aktiebolag samt bolagets bolagsordning.

Dessutom följer Veritas också i tillämpliga delar den finska koden för noterade bolags förvaltnings- och styrningssystem som administreras av Värdepappersmarknadsförningen rf. Eftersom Veritas är ett onoterat aktiebolag och lagen om arbetspensionsbolag ställer egna krav på verksamhetsprinciperna, avviker Veritas till vissa delar från kodens rekommendationer.

Styrelsen

Styrelsen ansvarar för att Veritas Pensionsförsäkring leds professionellt och enligt sunda verksamhetsprinciper samt att verksamheten är ändamålsenligt organiserad.

Sammansättningen för Veritas styrelse under mandatperioden 1.1–31.12.2016 var:

Ulla Achrén, förvaltningsdirektör
Kaj-Gustaf Bergh, verkställande direktör (Finlands Näringsliv EK)
Markus Jussila, verkställande direktör
Henrik Karlsson, skattmästare
Timo Ketonen, företagare
Olli Koski, chefsekonom (FFC)

Hannu Louhi, koncernchef (Finlands Näringsliv EK)
Stefan Mutanen, verkställande direktör
Lotta Savinko, intressebevakningsdirektör (AKAVA)
Ralf Sund, chefsekonom (FTFC) (vice ordförande)
Lasse Svens, skattmästare
Antti Tanskanen, sakkunnig (Finlands Näringsliv EK)

Ersättare var näringspolitisk sakkunnig Piia Alvesalo, (Finlands Näringsliv EK), direktör Jörgen Grandell och jurist Minna Tanska (FFC).

Stefan Mutanen valdes i januari till styrelsens ordförande och Ralf Sund till viceordförande.

Styrelsen sammanträdde 11 gånger under fjolåret. Bolagets förvaltningsrådsordförande har rätt att delta i styrelsemötena och verkställande direktör Peter Boström utnyttjade denna rätt fyra gånger. Även bolagets verkställande direktör har rätt att delta i styrelsens möten.

Master of Law, jur.kand. Jan-Erik Stenman har varit Veritas verkställande direktör sedan år 2004. Bolagsjurist, jur.kand. Kaisa Forsström är verkställande direktörens ersättare sedan år 2012. Jan-Erik Stenman kommer att pensioneras under år 2017. Till ny verkställande direktör har valts ekon.kand., MBA Carl Pettersson.

Styrelsen hade år 2016 tre förberedande utskott. Utnämnings- och arvodesutskottet bereder utnämningar och avlöningsärenden för behandling i styrelsen. Revisionsutskottet behandlar frågor kring bolagets ekonomiska situation och den ekonomiska rapporteringen samt den interna kontrollen. Placerings- och riskutskottet deltar i beredningen av placerings- och riskhanteringsärenden.

Utskottens sammansättning år 2016 var:

Placerings- och riskutskottet

Stefan Mutanen
Kaj-Gustaf Bergh
Olli Koski
Lasse Svens

Utnämnings- och arvodesutskottet samt revisionsutskottet

Stefan Mutanen
Ralf Sund
Lasse Svens
Antti Tanskanen

Placerings- och riskutskottet sammanträdde fyra gånger under år 2016, medan revisionsutskottet samt utnämnings- och arvodesutskottet hade tre respektive fyra möten.

Förvaltningsrådet

Veritas förvaltningsråd sammanträder två gånger årligen. Förvaltningsrådets uppgift är att välja bolagets styrelse och att övervaka bolagets förvaltning, för vilken styrelsen och bolagets verkställande direktör ansvarar. Verkställande direktör Peter Boström var förvaltningsrådets ordförande och arbetspolitisk specialist Leila Kurki (FTFC) var viceordförande.

Förvaltningsrådets valutskott bereder nominerings- och belöningsärenden till förvaltningsrådet och bolagsstämman. Utskottets medlemmar var ordförande Peter Boström, vice ordförande Leila Kurki och verkställande direktör Tuomas Pere. Erkki Laukkanen var ersättare för Kurki och Harry Serlo för Pere.

Egna aktier

Veritas köpte under året inga egna aktier. Bolaget hade i slutet av år 2016 elva st. egna aktier i sin besittning.

Intern kontroll, riskhantering och intern revision

Veritas Pensionsförsäkring strävar efter att hela organisationen omfattas av en god intern kontroll. Med en god intern kontroll kan styrelsen, ledningen och de anställda med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten är effektiv och ändamålsenlig, den finansiella rapporteringen är tillförlitlig, samt att tillämpliga lagar och förordningar samt interna regelverk efterlevs.

Riskhanteringen i Veritas Pensionsförsäkring baserar sig på en riskhanteringsplan som årligen godkänns av bolagets styrelse. Riskhanteringsplanen omfattar bolagets hela verksamhet. Principerna och ramarna för placeringsverksamheten definieras i en årlig placeringsplan som fastställs av styrelsen. Riskhanteringen presenteras närmare i riskhanteringsnoten i bokslutet.

Bolagets compliance-funktion bidrar till att stärka bolagets interna kontroll genom att övervaka regelefterlevnaden i bolaget.

Den interna revisionens främsta uppgift är att trygga att bolagets riskhanterings-, kontroll- och förvaltningsprocesser är effektiva och fungerar i enlighet med uppställda mål och fastställda verksamhetsmodeller. Ramarna för den interna revisionen fastslås av styrelsen i form av en årlig plan för intern revision.

Framtidsutsikter

Den rådande politiska osäkerheten återspeglar ett djupare missnöje i samhället. Vårens valresultat i Europa kan tillsammans med Storbritanniens kommande utgång ur EU leda till omvälvningar i den politiska och ekonomiska balansen i unionen.

I och med vårdreformen kommer många kommunalt anställda att anställas i privata företag. Det ändrar också pensionsförsäkrandet i hälsovårdssektorn och dessa ändringar förbereds av myndigheter och arbetsmarknadsparter. Även Keva och de privata arbetspensionsbolagen är med i förberedningsarbetet.

Pensionsbolagens konkurrensmedel begränsar sig långt till kundbetjäning och kundåterbäringar som påverkas av bolagets effektivitet och placeringsresultat. För att öka konkurrensen mellan bolagen utdelas kundåterbäringarna från och med år 2019 till kunderna enligt bolagsspecifika principer. Från 31.12.2017 kan bolagen som mest föra över till det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret 1,0 procent av bolagets hela solvenskapital samt hela omkostnadsrörelsens resultat. Återbäringar delas ut enligt på förhand definierade kundsegment. Veritas har valt att betrakta alla kunder jämnt och dela återbäringarna jämnt mellan kunderna. Återbäringarna som utbetalas åren 2017 och 2018 bestäms fortfarande med samma grunder i alla arbetspensionsbolag.

Det nationella inkomstregistret tas i bruk år 2019 då löneuppgifterna registreras i systemet. Förmåner såsom pensioner förs i registret från och med ingången av 2020. I och med inkomstregistret faller en bred kontaktyta till våra kunder bort och tyngdpunkten i vår verksamhet flyttar från försäkringshandläggning till kundrådgivning, vilket leder till en ändring av hela försäkringsprocessen. Inkomstregistret medför också omfattande ändringar i de digitala tjänsterna samt grundsystemen.

Den kommande dataskyddsförordningen (EU) förbereds i branschens arbetsgrupper och också inom bolaget. Förordningen träder i kraft sommaren 2018.

Veritas mål är att även de kommande åren vara det bästa arbetspensionsbolaget för små och medelstora företag samt företagare. En lyckad kundupplevelse bygger på att man känner till kundens behov och kan svara på dem genom att säkerställa personalens kompetens. För att bättre betjäna kunden och våra partner har vi inlett året 2017 med att genomföra en organisationsändring.

Vår verksamhetsstrategi bygger på ett brett partnersamarbete. Tillsammans kan vi erbjuda vår målgrupp skräddarsydda försäkrings- och banktjänster, helhetslösningar som svarar på dagens konkurrensläge. Vi ser fram emot att utveckla och intensifiera samarbetet under de kommande åren med samtliga våra strategiska partner.

Resultaträkning

	I.I.-31.12.2016		I.I.-31.12.2015	
Försäkringsteknisk kalkyl				
Premieinkomst		508 870 569,11		489 487 768,33
Intäkter av placeringsverksamheten		196 530 655,19		323 587 168,26
Ersättningskostnader				
Utbetalda ersättningar	-491 744 883,53		-469 188 001,94	
Förändring av ersättningsansvaret	-80 535 000,00	-572 279 883,53	-61 086 760,00	-530 274 761,94
Förändring av premieansvaret		-23 873 830,00		-132 630 720,00
Driftskostnader		-14 321 415,83		-14 187 460,65
Kostnader för placeringsverksamheten		-93 902 321,97		-134 705 995,31
Försäkringstekniskt resultat		1 023 772,97		1 275 998,69
Annan än försäkringsteknisk kalkyl				
Inkomstskatt		0,00		-33 544,81
Resultat av den egentliga verksamheten		1 023 772,97		1 242 453,88
Bokslutsdispositioner				
Förändring av avskrivningsdifferens		29 980,13		-8 935,67
Räkenskapsperiodens resultat		1 053 753,10		1 233 518,21

Balansräkning

Aktiva	31.12.2016		31.12.2015	
Immateriella tillgångar				
Immateriella rättigheter	3 318 530,89		3 650 984,68	
Övriga utgifter med lång verkningstid	73 256,30		0,00	
Förskottsbetalningar	183 165,77	3 574 952,96	96 279,84	3 747 264,52
Placeringar				
Placeringar i fastigheter				
Fastigheter och fastighetsaktier	159 058 213,47		103 715 587,37	
Lånefordringar hos företag inom samma koncern	74 977 647,29	234 035 860,76	43 916 917,14	147 632 504,51
Övriga placeringar				
Aktier och andelar	1 544 922 126,01		1 511 598 956,72	
Finansmarknadsinstrument	439 155 471,31		463 864 898,64	
Fordringar på inteckningslån	3 338 666,24		17 159 248,54	
Övriga lånefordringar	19 178 546,14	2 006 594 809,70	23 117 103,68	2 015 740 207,58
		2 240 630 670,46		2 163 372 712,09
Fordringar				
Vid direktförsäkringsverksamhet				
Hos försäkringstagare	42 512 870,54		41 390 841,22	
Hos försäkringsförmedlare	1 410 256,67	43 923 127,21	2 699 698,35	44 090 539,57
Övriga fordringar		9 353 815,66		14 725 383,13
		53 276 942,87		58 815 922,70
Övriga tillgångar				
Materiella tillgångar				
Maskiner och inventarier	641 932,35		600 478,52	
Övriga materiella tillgångar	1 798 302,74	2 440 235,09	1 798 302,74	2 398 781,26
Kassa och bank		213 447 665,35		177 152 245,17
		215 887 900,44		179 551 026,43
Resultatregleringar				
Räntor och hyror	5 828 354,42		6 328 250,61	
Övriga resultatregleringar	35 522 593,06	41 350 947,48	25 913 053,37	32 241 303,98
Aktiva sammanlagt		2 554 721 414,21		2 437 728 229,72

Balansräkning

Passiva	31.12.2016		31.12.2015	
Eget kapital				
Bundet				
Aktiekapital	14 272 200,00		14 272 200,00	
Överkursfond	372 281,95		372 281,95	
Övriga fonder	3 666 758,16		3 281 103,95	
Räkenskapsperiodens resultat	1 053 753,10	19 364 993,21	1 233 518,21	19 159 104,11
Ackumulerade bokslutsdispositioner				
Avskrivningsdifferens	1 757 000,50		1 786 980,63	
Försäkringsteknisk ansvarsskuld egen andel				
Premieansvar	1 341 406 020,00		1 317 532 190,00	
Ersättningsansvar	1 151 947 240,00	2 493 353 260,00	1 071 412 240,00	2 388 944 430,00
Obligatoriska reserveringar				
Återförsäkringsdepåskulder				
Skulder				
Av direktförsäkringsverksamhet	463 735,49		385 673,03	
Övriga skulder	26 451 720,34	26 915 455,83	13 534 778,13	13 920 451,16
Resultatregleringar	13 330 704,67		13 917 263,82	
Passiva sammanlagt	<u>2 554 721 414,21</u>		<u>2 437 728 229,72</u>	

Finansieringsanalys

	2016	2015
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Erhållna försäkringspremier	508 820 648	487 675 343
till återförsäkrare betald andel	0	0
Utbetalda ersättningar	-501 208 237	-467 820 650
återförsäkrarens andel av utbetalda ersättningar	0	0
Erhållna räntor	11 150 370	12 834 914
Erhållna dividender	12 734 344	12 191 478
Övriga placeringsinkomster och övriga inkomster från rörelseverksamheten	50 221 049	65 362 762
Betalningar för personalkostnader	-12 715 003	-12 209 394
Övriga betalningar föranledda av rörelseverksamheten	-35 094 337	-75 025 348
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	33 908 835	23 009 105
Betalda räntor och betalningar för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader	-79 143	-125 926
Kassaflöde före extraordinära poster	33 829 693	22 883 179
Rörelseverksamhetens kassaflöde	33 829 693	22 883 179
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar, netto (exkl. likvida medel)	4 049 545	83 236 805
Investeringar i immateriella och materiella tillgångar och i övriga tillgångar samt överlåtelseinkomster från materiella och immateriella tillgångar och från övriga tillgångar (posten till nettobelopp)	-735 953	-363 307
Investeringarnas kassaflöde	3 313 592	82 873 498
Finansieringens kassaflöde		
Förvärv av egna aktier	0	-3 451
Betalda dividender/räntor på garantikapital och övrig vinstutdelning	-847 864	-690 179
Finansieringens kassaflöde	-847 864	-693 630
Förändring av likvida medel	36 295 420	105 063 047
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	177 152 245	72 089 198
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	213 447 665	177 152 245

Bokslutsprinciper

Följande principer gäller såväl för Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas bokslut som dess koncernbokslut.

Bokslutet är upprättat i enlighet med stadgandena i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter, försäkringsbolagslagen, aktiebolagslagen, bokföringslagen och -förfordningen, förfordningen om föräkringsföretags bokslut och koncernbokslut, de av Social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunderna samt Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Koncernbokslutet

I koncernbokslutet ingår bokslutsuppgifterna för moderbolaget samt dess direkt eller indirekt ägda dotterbolag. Koncernbokslutet har för dotterbolagens del upprättats enligt förvärvsmetoden. För de äldsta dotterbolagens del har elimineringen gjorts enligt värdena i bokslutet 31.12.1972. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktier har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstidpunkten. Koncernaktiva har hänförs till antingen jordområden eller byggnader. Avskrivningen på byggnaderna följer den plan som gäller för motsvarande tillgångsslag i enlighet med bokslutsprinciperna. Interna koncernmellanhavanden har eliminerats i koncernbokslutet. Utomstående aktieägares andelar av resultat och eget kapital i koncernens dotterbolag redovisas som minoritetsandelar. I koncernens noter har inte upptagits poster som framgår ur moderbolagets noter.

Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas sålde två helägda fastighetsbolag till fastighetsfonden Kauppakeskus Hansa Ky i december 2015. Veritas innehar 49 % av de tysta bolagsmansandelarna i Kauppakeskus Hansa Ky, som sammanlagt har tre tysta bolagsmän. Dessutom äger Veritas 49 % av aktierna i Kauppakeskus Hansa GP Oy, som fungerar som ansvarig bolagsman i Kauppakeskus Hansa Ky. Totalt har Kauppakeskus Hansa GP Oy tre aktionärer. Enligt de i aktionärsavtalet överenskomna principerna för beslutsfattande i fonden har Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas inte bestämmande inflytande i fonden. Fondinnehavet i Kauppakeskus Hansa Ky och Kauppakeskus Hansa GP Oy, som till sin karaktär är en finansiell placering, har inte konsoliderats i koncernbokslutet. Koncernens försäljningsvinst år 2015 på de två helägda fastighetsbolagen uppgick till 38,3 miljoner euro, medan försäljningsvinsten i moderbolaget uppgick till 28,3 miljoner euro. Skillnaden i försäljningsvinsterna beror på att bokföringsvärdet efter avskrivningar på fastigheterna var 10,0 miljoner euro lägre i koncernen än i moderbolaget. Försäljningsvinsten, som bokades i moderbolaget, påverkade varken räkenskapsperiodens resultat eller det egna kapitalet, utan den ökade det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, som är en del av premieansvaret. Andelarna i Kauppakeskus Hansa Ky är i koncernbokslutet upptagna till anskaffningsutgiften. Skillnaden mellan anskaffningsutgiften och det gängse värdet ingår i koncernens värderingsskillnad.

Poster i främmande valuta

Fordringar i främmande valuta har omräknats till euro enligt medelkursen på bokslutsdagen. De valutakursdifferenser som uppkommit har behandlats som övriga inkomster eller utgifter för placeringsverksamheten.

Värdering av tillgångar i balansräkningen

Immateriella rättigheter och utgifter med lång verkningstid upptas till ursprungligt anskaffningsvärde minskat med lineära avskrivningar enligt plan.

Fastigheter redovisas till anskaffningsutgiften minskad med avskrivningar enligt plan. Om det sannolika överlåtelsevärdet är lägre än bokföringsvärdet upptas fastigheten till det lägre värdet.

Fastighetsaktierna redovisas till anskaffningsutgift eller lägre sannolikt överlåtelsevärde. I bokföringsvärdena för vissa fastighetsaktieinnehav ingår gjorda uppskrivningar.

Aktier och andelar upptas enligt medelvärdeprincipen och redovisas till anskaffningsutgift eller lägre gängse värde. Tidigare gjorda nedskrivningar återförs till den del gängse värdet överstiger det med nedskrivningar korrigerade bokföringsvärdet.

Aktier som är hänförliga till anläggningstillgångar värderas till ursprungligt anskaffningsvärde eller lägre sannolikt överlåtelsevärde.

Finansmarknadsinstrument redovisas till ursprungligt anskaffningsvärde korrigerat med skillnaden mot nominellt värde under värdepappers löptid. Till den del gängse värdet understiger bokföringsvärdet och nedgången inte beror på förändringar i det allmänna ränteläget, har värdet på dessa finansmarknadsinstrument nedskrivits till gängse värde. Tidigare gjorda nedskrivningar återförs till den del gängse värdet överstiger det med nedskrivningar korrigerade bokföringsvärdet.

Lånefordringar och övriga fordringar upptas till ursprungligt värde eller lägre sannolikt värde. Premiefordringar gällande lagstadgad pensionsförsäkring är upptagna till det belopp som förväntas inflyta.

Säkringsredovisning används inte i samband med redovisningen av derivatinstrument, oberoende av om derivativtransaktionen är skyddande eller inte. Bokföringsvärdet på derivatinstrument utgörs av anskaffningspriset eller ett lägre gängse värde. Orealiserade positiva värdeförändringar bokförs sålunda inte. Resultatet av stängda eller utlöpta derivatkontrakt har bokats resultatpåverkande i sin helhet.

Värdepapper som är utlånade ingår i balansräkningen. I noterna ges mer detaljerade uppgifter om utlånade värdepapper.

Definition av gängse värde

Fastigheternas gängse värde uträknas årligen separat på sätt som Finansinspektionen förutsätter. Med gängse värde avses det sannolika överlåtelsepris som förväntas erhållas vid en eventuell försäljning på den fria marknaden mellan oberoende parter. Fastighetsplaceringarnas gängse värden baserar sig på värderingsinstrument och beräkningar av utomstående värderare och bolagets egna experter.

Gängse värdet för noterade värdepapper uppgår till den senast noterade köpkursen på bokslutsdagen. För de värdepapper, för vilka det inte noterats köpkurs på bokslutsdagen, har den senast noterade avslutskursen använts. För onoterade aktieinnehav utgörs det gängse värdet i regel av det ursprungliga anskaffningsvärdet eller ett sannolikt överlåtelsevärde eller av ett värde beräknat på basen av substansvärdet, vinstvariabler och/eller gjorda aktietransaktioner. Som gängse värde på andelar i s.k. kapitalfonder och andra onoterade fonder används i regel den uppskattning av andelarnas värde som görs av förvaltaren enligt de för branschen vedertagna värderingsprinciperna.

Gängse värdet för lånefordringar samt finansmarknadsinstrument som saknar notering motsvaras av balansvärdet. Onoterade konvertibla skuldebrev värderas enligt samma principer som onoterade aktier.

Som gängse värde för noterade derivatinstrument används marknadspriser, medan det gängse värdet på onoterade derivatinstrument baserar sig på uppskattningar som erhållits från externa parter.

Planmässiga avskrivningar

Koncernens avskrivningsplaner är uppgjorda enligt enhetliga principer utgående från tillgångarnas beräknade ekonomiska livslängd. Den ursprungliga anskaffningsutgiften utgör huvudsakligen grunden för avskrivningarna. Till den del den ursprungliga anskaffningsutgiften inte historiskt kunnat utredas har utgångsvärdet varit bokföringsmässigt restvärde enligt balans 31.12.1993 och från nämnda tidpunkt baserad återstående ekonomisk livslängd. Följande ekonomiska brukstider har använts:

Immateriella tillgångar	
Immateriella rättigheter	5 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	5–10 år
Placeringar	
Industri-, affärs- och kontorsfastigheter	40 år
Bostadsfastigheter	50 år
Materiella tillgångar	
Kontorsinventarier	5 år
Bilar	5 år
ADB-inventarier	3 år
Övriga inventarier	5 år
Övriga materiella tillgångar	8 år

Utgifterna för förnyandet av ersättningsbehandlingssystemet

avskrivs med en avskrivningstid om 10 år från det att systemet togs i bruk 2014. Dessa utgifter ingår i balansposten immateriella tillgångar.

Skillnaden mellan planmässiga och skattemässiga avskrivningar har redovisats separat i moderbolagets resultaträkning. Ackumulerad avskrivningsdifferens redovisas bland bokslutsdispositioner i moderbolagets balansräkning.

Funktionsspecifika kostnader

Driftskostnader samt avskrivningar redovisas i resultaträkningen enligt funktion på basen av årliga utredningar. Den procentuella fördelningen kan därmed variera årligen.

Försäkringsteknisk ansvarsskuld

Den försäkringstekniska ansvarsskulden beräknas i enlighet med de av Social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunderna. Den försäkringstekniska ansvarsskulden består av premieansvar och ersättningsansvar.

I premieansvaret ingår det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, som ingår i bolagets solvenskapital, och det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret, som består av kommande kundåterbärningar. Dessutom ingår det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret, vars belopp bestäms på basen av pensionsanstaltarnas genomsnittliga aktieavkastning, i premieansvaret.

I ersättningsansvaret ingår utjämningsbeloppet, som ingår i bolagets solvenskapital.

Bokslutsdispositioner och latent skatteskuld

I de separata bolagens bokslut avdras inte den latent skatteskulden på bokslutsdispositioner. I koncernbokslutet däremot uppdelas de frivilliga reserveringarna och den ackumulerade avskrivningsdifferensen i förändring i latent skatteskuld och resultatandel samt i latent skatteskuld och andel av eget kapital. Minoritetsandelen avdras från detta.

Skatter

De skatter som redovisas i resultaträkningen inkluderar förutom den beräknade skatten för räkenskapsperioden även eventuella korrigeringar avseende skatter för tidigare år.

Räkenskapsperiodens vinst

Räkenskapsperiodens vinst i pensionsförsäkringsaktiebolag definieras i de av Social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunderna. I beräkningsgrunderna definieras på vilket sätt det bokföringsmässiga resultatet fördelas mellan förändringarna i utjämningsbeloppet och det ofördelade respektive fördelade tilläggförsäkringsansvaret samt i räkenskapsperiodens vinst.

Pensionsarrangemang

Det lagstadgade pensionsarrangemanget för personalens del är ordnat genom ArPL-försäkring. Dessutom har tilläggspensionsarrangemang ordnats med en gruppensionsförsäkring. Pensionskostnaderna är bokförda enligt prestationsprincipen.

Noter till resultaträkningen

Premieinkomst och utbetalda ersättningar inom lagstadgad pensionsförsäkring	2016		2015	
Premieinkomst				
Direktförsäkring				
Försäkring enligt ArPL				
Arbetsgivarens andel	335 341 342,59		319 112 510,92	
Arbetsstagarens andel	111 695 951,00	447 037 293,59	107 446 600,00	426 559 110,92
Tilläggsförsäkring enligt APL		309 509,90		329 777,00
Försäkring enligt minimivillkor FöPL		61 523 765,62		62 598 880,41
Premieinkomst		508 870 569,11		489 487 768,33
Kreditförluster i premiefordringarna (-)				
ArPL	2 869 872,69		4 262 134,42	
FöPL	643 305,17	3 513 177,86	658 099,89	4 920 234,31
Utbetalda ersättningar				
Direktförsäkring				
Utbetalat till pensionstagare				
Försäkring enligt ArPL	353 828 377,08		337 621 485,39	
Tilläggsförsäkring enligt APL	3 897 039,22		3 906 342,05	
Försäkring enligt minimivillkor i FöPL	64 665 841,94		61 893 142,84	
Tilläggsförsäkring enligt FöPL	1 185 712,08	423 576 970,32	1 121 083,51	404 542 053,79
Betald/mottagna ansvarsförsäkringsersättningar				
ArPL pensioner	89 952 701,36		86 221 271,79	
FöPL pensioner	241 147,36	90 193 848,72	1 578 396,11	87 799 667,90
Andel av arbetslöshetsförsäkringsfondens försäkringsavgift och fördelning av kostnaderna för de pensionsandelar som införtjänats för oavlönade perioder:				
FöPL:s statsandel	-19 767 459,48		-23 323 699,96	
StPEL:s statsandel	-7 830 046,70		-5 210 622,25	
StPEL:s statsandel	-53 280,72	-27 650 786,90	-43 242,46	-28 577 564,67
		486 120 032,14		463 764 157,02
Kostnader för handläggning av ersättningar		5 030 446,50		4 873 617,81
Kostnader för hantering av risken för arbetsoförmåga		594 404,89		550 227,11
Utbetalda ersättningar sammanlagt		491 744 883,53		469 188 001,94
Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamhet	2016		2015	
Intäkter av placeringsverksamheten				
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Ränteintäkter, koncern	1 163 588,25		2 670 893,20	
Ränteintäkter	0,00		25 625,30	
Övriga intäkter	20 910 315,37	22 073 903,62	29 929 839,83	32 626 358,33
Intäkter av övriga placeringar				
Dividendintäkter	12 734 343,59		12 225 023,23	
Ränteintäkter	9 486 885,99		10 538 279,34	
Övriga intäkter	24 327 263,51	46 548 493,09	49 938 786,00	72 702 088,57
Sammanlagt		68 622 396,71		105 328 446,90
Återförda nedskrivningar		14 640 960,81		10 288 899,75
Försäljningsvinster		113 267 297,67		207 969 821,61
Sammanlagt		196 530 655,19		323 587 168,26

Noter till resultaträkningen

	2016	2015
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar, koncern	10 220 488,09	13 543 617,65
Kostnader för fastighetsplaceringar	3 039 908,54	2 556 663,01
Kostnader för övriga placeringar	34 013 306,62	52 057 152,89
Räntekostnader o.dyl. kostnader för främmande kapital	48 583,04	81 079,76
Räntekostnader, koncern	30 559,85	44 846,11
Sammanlagt	47 352 846,14	68 283 359,42
Nedskrivningar och avskrivningar		
Nedskrivningar	18 631 679,16	41 585 356,32
Byggnadsavskrivningar enligt plan	418 208,66	413 237,03
Försäljningsförluster	27 499 588,01	24 424 042,54
Sammanlagt	93 902 321,97	134 705 995,31
Nettointäkter av placeringsverksamheten	102 628 333,22	188 881 172,95
Posten "Driftskostnader" i resultaträkningen	2016	2015
Utgifter för anskaffning av försäkringar		
Provisioner för direktförsäkring	551 199,72	628 039,09
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	3 278 301,73	3 216 489,38
Kostnader för skötsel av försäkringar	5 317 253,01	5 432 443,63
Förvaltningskostnader		
Lagstadgade avgifter		
PSC:s kostnadsandel	1 040 573,44	1 087 867,38
Justitieförvaltningsavgift	47 808,87	43 083,77
Försäkringsinspektionens tillsynsavgift	89 837,34	97 731,73
Övriga förvaltningskostnader	3 996 441,72	3 681 805,67
Sammanlagt	14 321 415,83	14 187 460,65
De totala driftskostnaderna enligt funktion	2016	2015
Utbetalda ersättningar		
Utbetalning och handläggning av ersättningar	5 030 446,50	4 873 617,81
Kostnader för hantering av risken för arbetsförmåga	594 404,89	550 227,11
Driftskostnader	14 321 415,83	14 187 460,65
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar	1 602 949,05	1 431 359,94
Kostnader för andra placeringar	5 119 833,55	4 899 126,19
Sammanlagt	26 669 049,82	25 941 791,70
Noter angående personal, medlemmar i förvaltningsorgan och revisorer	2016	2015
Personalkostnader		
Löner och arvoden	9 821 738,40	9 517 174,29
Pensionskostnader	1 854 759,73	1 841 218,44
Övriga lönebikostnader	822 586,56	787 732,52
Sammanlagt	12 499 084,69	12 146 125,25

Noter till resultaträkningen

Ledningens löner och arvoden		
Verkställande direktören och hans ställföreträdare	406 325	436 710
Styrelsen	108 440	101 540
Förvaltningsrådet	32 980	31 200
Ledningens pensionsförbindelser och lån		
Verkställande direktören och dennes ersättare har rätt att gå i pension vid 61 års ålder och pensionsansvaret är täckt med en pensionsförsäkring.		
För förvaltnings rådets och styrelsens medlemmar har bolaget inte förbundit sig till några pensionsarrangemang.		
Inga lån har beviljats till bolagets verkställande direktör; dennes ersättare, styrelse medlemmar eller förvaltningsrådsmedlemmar.		
Arvoden till revisorerna enligt uppdragstyp		
Revision	55 339	54 578
Skatterådgivning	5 394	0
Andra tjänster	0	0
Det genomsnittliga antalet anställda		
Antalet anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden	149	143

Noter till balansräkningen

Gängse värde och värderingsdifferens för placeringar	Återstående anskaffnings utgift	Bokförings- värde	Gängse värde
Placeringar 31.12.2016			
Fastighetsplaceringar			
Fastigheter	13 521 577	13 521 577	20 535 034
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	129 343 729	130 107 204	188 550 548
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	11 992 864	11 992 864	16 300 000
Övriga fastighetsaktier	3 373 697	3 373 697	4 281 476
Anskaffningutgifter för hyresrätter i fastigheter	62 871	62 871	62 871
Lånefordringar hos företag inom samma koncern	74 977 647	74 977 647	74 977 647
Övriga placeringar			
Aktier och andelar	1 544 922 126	1 544 922 126	1 951 483 358
Finansmarknadsinstrument	439 252 372	439 155 471	446 639 079
Inteckningslånefordringar	3 338 666	3 338 666	3 338 666
Övriga lånefordringar	19 178 546	19 178 546	19 178 546
	2 239 964 096	2 240 630 670	2 725 347 225
I den återstående anskaffningsutgiften för finans- marknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som räntetäckter eller som en minskning av dessa	-96 901		
I bokföringsvärdet ingår			
inkomstförda uppskrivningar		131 691	
övriga uppskrivningar		631 784	
		763 476	
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gängse värde och bokföringsvärde)			484 716 555
		Bokförings- värde	Gängse värde
Icke-skyddande derivatinstrument 31.12.2016			
Övriga fordringar			
Förskottsbetalningar för optioner		1 766 000	2 637 800
Övriga skulder			
Förskottsbetalningar för optioner		-2 396 620	-1 486 760
Futurer		-1 631 090	-1 303 861
Termins- och swapavtal		-14 790 538	-10 961 142
		-17 052 248	-11 113 964
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gängse värde och bokföringsvärde)			5 938 285

Noter till balansräkningen

Gångse värde och värderingsdifferens för placeringar	Återstående anskaffnings utgift	Bokförings- värde	Gångse värde
Placeringar 31.12.2015			
Fastighetsplaceringar			
Fastigheter	12 053 140	12 053 140	16 318 610
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	75 163 077	75 926 553	117 712 983
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	11 992 864	11 992 864	15 800 000
Övriga fastighetsaktier	3 674 734	3 674 734	4 807 037
Anskaffningutgifter för hyresrätter i fastigheter	68 297	68 297	68 297
Lånefordringar hos företag inom samma koncern	43 916 917	43 916 917	43 916 917
Övriga placeringar			
Aktier och andelar	1 511 598 957	1 511 598 957	1 862 246 870
Finansmarknadsinstrument	465 893 571	463 864 899	469 023 008
Inteckningslånefordringar	17 159 249	17 159 249	17 159 249
Övriga lånefordringar	23 117 104	23 117 104	23 117 104
	2 164 637 909	2 163 372 712	2 570 170 075
I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som en minskning av dessa	-2 028 673		
I bokföringsvärdet ingår			
inkomstförda uppskrivningar		131 691	
övriga uppskrivningar		631 784	
		763 476	
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gångse värde och bokföringsvärde)			406 797 363
		Bokförings- värde	Gångse värde
Icke-skyddande derivatinstrument 31.12.2015			
Övriga fordringar			
Förskottsbetalningar för optioner		1 416 000	1 610 000
Övriga skulder			
Förskottsbetalningar för optioner		-1 825 600	-1 610 000
Futurer		-62 325	0
Termins- och swapavtal		-6 033 934	-3 983 707
		-6 505 859	-3 983 707
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gångse värde och bokföringsvärde)			2 522 152

Noter till balansräkningen

Förändringar i fastighetsplaceringar 2016	Fastigheter och fastighetsaktier ¹⁾	Lånefordringar hos företag i koncernen	Lånefordringar hos ägarintresseföretag
Anskaffningsutgift i.l.	138 813 536	43 916 917	0
Ökningar	56 666 980	34 073 837	0
Minskningar	-375 934	-3 013 107	0
Anskaffningsutgift 31.12	195 104 583	74 977 647	0
Akkumulerade avskrivningar i.l.	-6 639 309		
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar			
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-469 488		
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-7 108 797		
Nedskrivningar i.l.	-29 222 116		
Nedskrivningar av minskningar och överföringar	0		
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-4 673 275		
Återförda nedskrivningar	4 194 342		
Nedskrivningar 31.12	-29 701 048		
Uppskrivningar i.l.	763 476		
Ökningar	0		
Minskningar	0		
Uppskrivningar 31.12.	763 476		
Bokföringsvärde 31.12.	159 058 213	74 977 647	0

1) Innehåller anskaffningsutgifterna för hyresrätter i fastigheter

Noter till balansräkningen

Aktier och andelar 31.12.2016	Hemland	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde	Gångse värde
<i>Inhemskta noterade aktier</i>				
Aktia Pankki Oyj A	Finland	5,45%	25 953 338	35 258 999
Aktia Pankki Oyj R	Finland	3,24%	15 700 865	28 933 552
Amer Sports Oyj	Finland	0,48%	8 574 940	14 432 400
Asiakastieto Group Oyj	Finland	0,50%	1 089 000	1 444 500
Basware Oyj	Finland	2,32%	5 714 077	12 040 700
Cargotec Oyj B	Finland	0,79%	9 857 229	18 631 050
Caverion Oyj	Finland	0,16%	927 006	1 546 350
Finnair Oyj	Finland	1,01%	4 667 855	5 198 700
Fortum Oyj	Finland	0,10%	11 932 171	12 702 000
Herantis Pharma Oyj	Finland	4,22%	504 443	504 443
Kemira Oyj	Finland	0,76%	12 921 939	14 266 200
Kesko Oyj B	Finland	0,34%	6 665 997	10 906 600
Lassila & Tikanen Oyj	Finland	0,36%	1 936 103	2 646 835
Marimekko Oyj	Finland	2,72%	1 983 960	2 085 600
Metso Oyj	Finland	0,13%	4 969 837	5 257 400
Metsä Board Oyj	Finland	0,22%	3 547 160	4 760 000
Neste Oil Oyj	Finland	0,17%	5 507 759	15 695 000
Nokia Oyj	Finland	0,05%	13 817 256	13 817 256
Olvi Oyj A	Finland	0,88%	1 318 356	4 180 500
Outotech Oyj	Finland	0,16%	1 444 200	1 444 200
Pihlajalinna Oyj	Finland	0,97%	2 360 000	3 688 000
Pkc Group Oyj	Finland	0,96%	3 405 705	3 659 319
Pöyry Oyj	Finland	2,52%	4 973 100	4 973 100
Raisio Oyj Vaihdo-Osake	Finland	1,10%	4 670 472	6 504 540
Ramirent Oyj	Finland	0,55%	4 215 641	4 428 000
Stockmann Oyj A	Finland	0,23%	1 135 666	1 135 666
Stora Enso Oyj, R	Finland	0,18%	11 989 389	14 833 500
Suomen Hoivatilat Oyj	Finland	1,44%	1 117 297	2 496 000
Tokmanni Group Oyj	Finland	1,27%	5 025 000	6 382 500
Valmet Oyj	Finland	0,23%	3 600 605	4 882 500
Viking Line Oyj	Finland	0,26%	574 532	574 532
Yit Oyj	Finland	0,41%	3 984 750	3 984 750
Ålandsbanken Abp A	Finland	0,81%	1 796 896	1 796 896
Ålandsbanken Abp B	Finland	1,08%	2 374 802	2 374 802
<i>Utländska noterade aktier</i>				
Nordea Bank Ab	Sverige	0,04%	16 511 290	19 062 000
TeliaSonera Ab	Sverige	0,03%	5 529 600	5 529 600
<i>Inhemskta onoterade aktier</i>				
Folksam Skadeförsäkring Ab	Finland	15,00%	8 130 377	11 781 408
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Takuusuusksia	Finland	-	3 969 512	3 969 512
Goodmill Systems Oy	Finland	19,80%	862 600	862 600
M-Brain Ab	Finland	15,05%	3 002 572	5 726 700
Multi Touch Ab	Finland	14,27%	2 571 947	2 571 947
Tornator Oy	Finland	2,50%	2 000 000	15 025 000
Ulkoverkot Ab	Finland	3,28%	500 000	646 666
Oy Wedeco Ab	Finland	3,57%	269 101	507 171

Noter till balansräkningen

Aktier och andelar 31.12.2016	Hemland	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde	Gångse värde
<i>Räntefonder</i>				
Aktia Corporate Bond+ D			46 495 083	63 165 777
Aktia Em. Market Local Currency Bond Fund +D			52 350 493	75 258 006
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond+ D			40 026 478	42 549 596
Ares Institutional Offshore Loan Fund B.v. Series B			29 244 042	42 490 668
Barings Capital Global High Yield Strategies Fund			51 519 830	72 668 720
Bluebay Global High Yield Bond			48 905 658	64 654 484
Global Evolution Frontier Markets Fund I			35 060 505	39 913 558
Icg Total Credit Fund			40 000 000	47 702 042
Nordea Dedicated Invst Fis X-Credit Fd Bi-Eur High Yield			20 000 000	32 390 000
Oakhill Diversified Credit Strategies (Euro Feeder) A5			25 000 000	26 785 123
Twelve Insurance Bond Fund			10 000 000	11 650 943
Van Eck Emerging Markets Bond			38 695 138	38 695 138
<i>Aktiefonder</i>				
Coho Us Large Cap Equity Fund			49 333 202	55 442 700
Comgest Growth Emerging Markets Equity			30 597 189	38 579 943
Eaton Vance Emerald Ppa Em Equity			22 330 832	24 664 019
Lm Mason Martin Currie Asia Longterm Fd M Euro Dis A			30 806 806	34 147 636
Macquarie Asia New Stars			25 075 890	33 764 871
Seb Us All Cap Class Ic Usd			35 331 663	44 187 246
Tt Emerging Markets Equity Fund A2			41 188 331	49 950 130
Ubs Lux Equity Sicav- European Opportunity Unconstrained			38 695 741	46 759 716
Wellington Strategic European Equity			37 065 019	54 403 059
Winton European Equity Fund Class I			52 774 094	52 774 094
Db X-Trackers Nikkei 225 Etf			44 939 027	51 647 246
<i>Kapitalfonder</i>				
Bocap Sme Achievers Fund I Ky			3 113 514	4 621 249
Conor Technology Fund Ii Ky			3 059 649	4 240 930
Crown Opportunities Fund Ky			731 960	10 974 217
Essedel Russia Opportunity Fund Ky			1 317 532	1 317 532
Inveni Life Sciences Fund I Ky			882 988	882 988
Selected Private Equity Funds Ii Kb			2 876 180	3 089 836
Sentica Buyout Iii Ky			1 931 598	2 605 212
Sentica Buyout Iv Ky			3 834 291	3 941 569
Abac Solutions (Sca) Sicar			1 186 278	1 186 278
Abris Cee Mid-Market Fund Ii			4 919 796	5 650 707
Actis Global 4 Lp			5 272 221	6 125 605
Ambienta Ii Lp			2 782 402	2 782 402
Asean China Investment Fund Iii Lp.			4 904 865	4 904 865
Brookfield Capital Partners Iv Lp.			2 886 875	3 177 447
Capital Dynamics S.c.a.-Global Secondaries Iii			3 600 457	6 803 341
Cmp German Opportunity Fund Ii Lp			5 488 898	5 852 040
Energy Ventures Iv Lp			4 461 122	4 461 122
Eqt Mid Market (No 1) Feeder Limited Partnership			7 675 919	9 223 203
Greenspring Opportunity Ii (Offshore), Ltd			3 338 060	7 596 233
Inflexion 2010 Buyout Fund Lp			3 000 580	3 000 580
Inflexion Partnership Capital Fund			2 290 204	2 290 204
Inflexion Supplemental Fund Iv			890 524	890 524
Livonia Partners Fund I			829 918	829 918
Palatine Private Equity Fund Iii Lp.			1 584 672	1 584 672
Private Advisors Small Company Private Equity Fund Vi			2 679 196	2 679 196
Rcp Secondary Opportunity Fund Lp			1 976 630	3 084 037
Rcp Fund Vii Feeder Ltd			4 302 648	7 018 043
Rcp Fund Viii Feeder Ltd			3 137 790	3 600 170
Shepherds Hill Fund Ii Lp.			1 284 915	1 544 081
Sovereign Capital Limited Partnership Iii			1 853 042	5 023 500
Vespa Capital Ii Lp			2 030 043	2 030 043

Noter till balansräkningen

Aktier och andelar 31.12.2016	Hemland	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde	Gängse värde
<i>Fastighetsfonder</i>				
Akr-Tovera Ky			2 489 795	2 489 795
Akr-Tuotto Ky			3 159 018	3 159 018
Benson Elliot Real Estate Partners Iv Lp			3 923 408	3 923 408
Brookfield Strategic Real Estate Partners Ii			3 331 084	3 331 084
Capman Real Estate Ii Ky			3 950 655	3 950 655
Kauppakeskus Hansa Ky			42 385 000	47 761 355
Suomen Asunnot Ja Tontit I			7 213 714	7 897 635
<i>Övriga fonder</i>				
Aqr Style Premia Offshore Fund Ltd			5 798 425	6 345 645
Archer Capital Offshore Fund Ltd Hf			3 729 118	4 515 971
Brigade Structured Credit Offshore Fund Ltd Hf			2 857 700	4 000 931
Corvex Offshore Ii Ltd Hf			4 616 674	5 274 572
Dymon Asia Macro Fund Hf			4 490 672	5 397 514
Empyrean Capital Overseas Fund Ltd Hf			3 780 925	5 044 922
Gotham Hedged Value Strategies (International) Ltd Hf			4 444 865	5 173 064
Ionic Event Driven Fund Ltd Hf			3 761 680	4 184 761
Kepos Alpha Fund Ltd Hf			3 611 426	4 284 768
Lakewood Capital Offshore Fund Ltd Hf			4 222 067	5 893 089
Macrosynergy Trading Fund Ltd Hf			4 293 990	5 746 289
Monarch Debt Recovery Fund Ltd Hf			4 312 623	5 239 843
Mw Eureka Fund			4 971 976	5 288 350
Myriad Opportunities Offshore Fund Ltd			5 940 827	6 427 860
Nokota Capital Offshore Fund Ltd Hf			4 455 332	6 184 762
The Obsidian (Offshore) Fund Hf			4 283 339	5 217 031
Oceanwood Opportunities Fund Hf			3 113 255	3 936 422
Oxam Quant Fund (International) Limited Hf			5 541 374	6 456 706
Pennant Windward Fund Ltd			4 478 179	4 478 179
Perry Partners International Inc Hf			542 023	592 056
Pfm Healthcare Fund Ltd Hf			2 945 179	4 489 973
Pimco Global Credit Opportunity Offshore Fund Ltd Hf			4 988 990	6 672 837
Rokos Global Macro Fund Ltd			5 051 897	6 091 457
Cfm Stratus Feeder Lp			6 193 594	6 799 124
Tenaron Capital Offshore Fund Ltd			4 558 716	5 063 054
Tilden Park Offshore Investment Fund Ltd Hf			3 996 149	5 598 399
Two Sigma Absolute Return Enhanced Cayman Fund Ltd Hf			5 766 064	7 376 066
Venor Capital Offshore Ltd Hf			4 374 661	5 006 520
Yiheng Capital Offshore Partners Ltd Hf			3 133 610	5 175 824
Aim Insurance Strategies Fund			8 502 024	12 027 067
Aim Insurance Strategies Fund Side Pocket			1 083 377	1 239 937
H.i.g. Bayside Loan Opportunity Cayman Fund Ii			10 713 674	10 713 674
Bridgewater All Weather			88 059 176	100 041 353
Cartesian Reinsurance Offshore Fund Lp.			9 932 906	11 260 168
Edelweiss Special Opportunities Fund Ii Lp			4 411 148	4 411 149
Oberland Capital Healthcare Offshore Lp			502 500	502 500
Perella Weinberg Partners Opportunity Offshore Fund Ii B			1 992 361	1 992 361
Perella Weinberg Partners Opportunity Offshore Fund Iii B			7 461 289	9 293 578
Riverrock European Opportunities Fund			4 245 093	4 716 041
Riverrock European Opportunities Feeder Fund Ii			4 717 509	4 717 509

Noter till balansräkningen

Förändringar i immateriella och materiella tillgångar 2016	Immateriella rättigheter och utgifter med lång verkningstid	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Sammanlagt
Anskaffningsutgift i.l.l.	5 031 548	1 203 715	1 824 533	8 059 796
Helt avskrivna under tidigare år	-296 445	-172 737	0	-469 182
Ökningar	333 034	320 553	0	653 586
Minskningar	0	-4 401	0	-4 401
Anskaffningsutgift 31.12.	5 068 137	1 347 130	1 824 533	8 239 799
Akkumulerade avskrivningar i.l.l.	-1 380 564	-603 236	-26 230	-2 010 030
Helt avskrivna under tidigare år	296 445	172 737	0	469 182
Ack avskrivningar av minskningar	0	1 345	0	1 345
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-592 231	-276 043	0	-868 274
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-1 676 350	-705 198	-26 230	-2 407 777
Bokföringsvärde 31.12.	3 391 787	641 932	1 798 303	5 832 022

Noter till balansräkningen

Fastigheter och fastighetsaktier i eget bruk	2016	2015
Återstående anskaffningsutgift	5 633 202	5 691 550
Bokföringsvärde	6 396 678	6 455 026
Gångse värde	8 079 996	8 238 837
Specifikation av posten övriga lånefordringar i balansräkning enligt säkerhet	2016	2015
Övriga lånefordringar		
Bankgaranti	2 912 333	4 970 060
Garantiförsäkring	3 247 109	1 867 609
Försäkringsbrev	0	3 260
Övrig säkerhet	541 316	746 967
Lån utan säkerhet	12 477 788	15 529 208
Återstående anskaffningsutgift	19 178 546	23 117 104
Det sammanlagda beloppet för pensionslångfordringar	2016	2015
Övriga fordringar på inteckningslån	517 102	679 554
Övriga långfordringar	4 987 990	4 360 096
Återstående anskaffningsutgift	5 505 091	5 039 650
Koncernfordringar och -skulder	2016	2015
Övriga fordringar	73 040	57 427
Övriga kortfristiga skulder	6 822 802	4 015 881
Specifikation av övriga aktiva resultatregleringar	2016	2015
Förskottsbetalda pensioner	26 920 398	25 547 499
Tillgodoavanden hos PSC	8 317 307	62 665
Övriga resultatregleringar	284 888	302 890
	35 522 593	25 913 053
Förändringar i det egna kapitalet	2016	2015
Aktiekapital		
Aktiekapital I.I.	14 272 200	14 272 200
31.12. Antal 52 615 st	14 272 200	14 272 200
Överkursfond		
Överkursfond I.I.	372 282	372 282
Överkursfond 31.12.	372 282	372 282
Övrigt eget kapital		
Säkerhetsfond I.I.	3 223 809	2 874 127
Köp av egna aktier 2016: 0 st/ 2015: 10 st	0	-3 451
Från vinstmedlen	381 854	353 134
31.12.	3 605 664	3 223 809
Styrelsens dispositionsmedel I.I.	57 295	53 492
Från vinstmedlen	10 000	10 000
För diverse ändamål	-6 200	-6 197
31.12.	61 095	57 295
Vinstmedel I.I.	1 233 518	1 047 116
Till säkerhetsfonden	-381 854	-353 134
Till aktieägarna	-841 664	-683 982
Till styrelsens dispositionsfond	-10 000	-10 000
Räkenskapsperiodens resultat	1 053 753	1 233 518
31.12.	1 053 753	1 233 518
Eget kapital sammanlagt 31.12.	19 364 993	19 159 104

Bolaget har 31.12.2016 11 st egna aktier i sin besittning..

Noter till balansräkningen

Aktieägarnas andel av det egna kapitalet	2016	2015
Fördelningen av eget kapital efter föreslagen vinstutdelning		
Aktieägarnas andel		
Aktiekapital	14 272 200	14 272 200
Annat eget kapital	5 092 793	4 886 904
Föreslagen vinstutdelning till aktieägarna	-2 429 784	-851 664
Försäkringstagarnas andel efter föreslagen vinstutdelning	0	0
Såsom vinst utdelningsbara medel	2016	2015
Kalkyl över såsom vinst utdelningsbara medel		
Räkenskapsperiodens vinst	1 053 753	1 233 518
+ Övrigt fritt eget kapital		
Säkerhetsfond	3 605 664	3 223 809
Styrelsens dispositionsmedel	61 095	57 295
Såsom vinst utdelningsbara medel sammanlagt	4 720 511	4 514 622
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	2016	2015
Premieansvar		
Framtida pensioner	1 260 237 100	1 154 295 940
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	51 382 470	61 928 390
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	7 082 000	6 133 430
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	22 704 450	95 174 430
Premieansvar sammanlagt	1 341 406 020	1 317 532 190
Ersättningsansvar		
Inleda pensioner	1 025 702 220	940 594 630
Utjämningsbelopp	126 245 020	130 817 610
Ersättningsansvar sammanlagt	1 151 947 240	1 071 412 240
Försäkringsteknisk ansvarsskuld sammanlagt	2 493 353 260	2 388 944 430
Fördelat tilläggs pensionsansvar 1.1	6 133 430	6 137 600
Utbetalda återbärningar till kunderna under räkenskapsåret (-)	-6 101 430	-6 114 170
Överföring till det fördelade tilläggs pensionsansvaret (+)	7 050 000	6 110 000
Fördelat tilläggs pensionsansvar 31.12	7 082 000	6 133 430
Specifikation av passiva resultatregleringar	2016	2015
Förskottsbetalda premier	882 379	1 246 696
Justeringspremieskulder åt kunder	157 209	88 287
Skuld till Pensionskyddscentralen	120 427	319 240
Förskottsbetalda hyror	840 966	812 393
Förkottsinnehållningsskuld	6 676 222	6 313 221
Momsskuld	205 052	621 722
Leverantörsskulder	822 836	865 476
Skulder gällande löner, provisioner och sociala kostnader	2 587 686	2 803 604
Övriga resultatregleringar	1 037 928	846 624
	13 330 705	13 917 264

Noter till balansräkningen

Säkerheter och ansvarsförbindelser	2016	2015
Mervärdesskatt		
Ansvar för i 13 a § mervärdesskattelagen avsedd skattskyldighetsgrupps moms	2 126 730	5 204 855
Ansvar för eventuell återbetalning av avdragen moms för nybyggnation och grundförbättringar av fastigheter	252 770	356 990
Placeringsförbindelser	103 914 738	85 599 279
Förbindelser att placera kapital i kapital- och fastighetsfonder		
Givna säkerheter för egna förbindelser	3 376 854	3 252 692
Givna pantar som säkerhet för derivathandel		
Derivatavtal		
Räntederivat		
Futuravtal	-98 574 000	0
Underliggande tillgångar	-1 631 090	0
Gångse värde		
Köpta optioner	105 715 997	331 631 996
Underliggande tillgångar	2 637 800	1 610 000
Gångse värde		
Utställda optioner	-191 431 995	-426 383 994
Underliggande tillgångar	-1 486 760	-1 499 000
Gångse värde		
Aktiederivat		
Futuravtal	25 069 050	9 846 000
Underliggande tillgångar	328 950	63 000
Gångse värde		
Valutaderivat		
Terminsavtal	150 236 520	110 870 574
Underliggande tillgångar	3 250 129	-451 167
Gångse värde		
Swapavtal	336 697 390	179 270 862
Underliggande tillgångar	-14 211 271	-3 532 540
Gångse värde		
Värdepapperslån		
Utlånade aktier och andelar	25 994 606	51 989 504
Bokföringsvärde	37 188 785	64 778 153
Gångse värde		
De utlånade värdepappren ingår i balansräkningen. Som motpart fungerar SEB, som erhåller säkerheter i form värdepapper från låntagarna. Lånen kan sägas upp utan uppsägningstid.		
Noter angående solvens	2016	2015
Solvenskapital	1.000 euro	1.000 euro
Eget kapital efter avdrag för föreslagen vinstutdelning	16 874	18 250
Akkumulerade bokslutsdispositioner	1 757	1 787
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas gångse värde och bokföringsvärde i balansräkningen	490 655	409 320
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	51 382	61 928
Utgjenningsbelopp 1)	124 463	129 037
Immateriella tillgångar (-)	-3 575	-3 747
	681 557	616 574
Krav på minimikapital enligt 17 § AFBL	87 239	91 940

1) Exklusive utjämningsbeloppet för APL-tilläggsförsäkring, som överfördes till fördelningsansvaret 31.12.2016.

Nyckeltal och analyser

Sammandrag av nyckeltalen	2016	2015	2014	2013	2012
Premieinkomst	508,9	489,5	470,2	452,8	458,2
Utbetalda pensioner och övriga ersättningar ¹⁾	486,1	463,8	454,8	432,0	402,8
Nettointäkter från placeringsverksamheten enligt gängse värden	184,2	151,4	159,4	169,2	229,5
Avkastning på det sysselsatta kapitalet	6,6 %	5,8 %	6,5 %	7,4 %	11,3 %
Omsättning	615,0	683,3	536,9	536,6	569,8
Totala driftskostnader	26,7	25,8	23,3	22,3	22,4
% av omsättningen	4,3 %	3,8 %	4,3 %	4,2 %	3,9 %
Driftskostnader exkl. kostnader för placeringsverksamheten och upprätthållande av arbetsförmåga					
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta sisältäen osuuden rinnakkaisvakuutuksista	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %
Totalresultat	79,0	29,3	61,7	52,1	149,9
Ansvarsskuld	2 493,4	2 388,9	2 195,2	2 137,8	2 058,8
Solvenskapital ²⁾	681,6	616,6	595,9	541,1	452,7
% av ansvarsskulden ³⁾	29,5 %	28,1 %	28,9 %	27,6 %	24,1 %
i förhållande till solvensgränsen	2,6	2,2	2,2	2,1	2,4
Utgjenningsbelopp	124,5	129,0	124,2	116,2	124,2
Pensionsmedel ⁴⁾	2 984,0	2 798,3	2 643,1	2 489,3	2 320,1
Överföring till kundåterbäringar	7,1	6,1	6,1	5,6	4,8
% av ArPL-lönesumma inkl andel av koassurans	0,38%	0,34%	0,35%	0,32%	0,27%
ArPL-lönesumma	1 692,5	1 627,7	1 597,3	1 601,1	1 618,4
FöPL-arbetsinkomst	252,5	256,5	255,1	252,1	249,4
Antal ArPL-försäkringar ⁵⁾	7 134	7 041	6 931	6 791	6 991
Antal ArPL-arbetsförhållanden	56 503	53 503	53 817	53 339	54 331
Antal FöPL-försäkringar	10 457	10 735	10 739	10 870	11 290
Antal pensionstagare	30 351	29 560	28 673	28 424	27 581

1) Utbetalda ersättningar i resultaträkningen utan kostnader för handläggning av ersättningar och verksamheten för upprätthållandet av arbetsförmågan

2) Verksamhetskapitalet till och med 2012 beräknat utifrån vid tidpunkten gällande bestämmelser (motsvarande princip gäller även andra solvensnyckeltal)

3) Relationstalet uträknat som % av ansvarsskulden i solvensberäkningarna

4) Ansvarsskuld + värderingsskillnader

5) Antalet avtalsarbetsgivarförsäkringar

Nyckeltal och analyser

Resultatanalys	2016	2015	2014	2013	2012
Uppkomst av resultatet					
Resultat av försäkringsrörelsen	1,7	8,3	8,8	-6,8	6,0
Resultat av placeringsverksamheten enligt gängse värden	75,6	19,7	51,2	57,2	142,1
+ Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt gängse värden	184,2	151,4	159,4	169,2	229,5
- Ansvarsskuldens krav på avkastning	-108,6	-131,7	-108,2	-112,0	-87,4
Resultat av omkostnadsrörelsen	1,6	1,4	1,7	1,6	1,8
Sammanlagt resultat	79,0	29,3	61,7	52,1	149,9
Användning av resultatet					
Till förändring av solvensen	0,1	21,3	55,1	45,4	144,3
Förändring av utjämningsbelopp som räknas som solvenskapital	71,8	5,2	7,7	-6,1	3,3
Förändring av det ofördelade tilläggförsäkringsansvaret	-10,5	53,4	-50,1	-39,6	19,2
Förändring av värderingsskillnader	81,3	-38,5	96,3	90,1	120,8
Förändring av ackumulerade bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Räkenskapsperiodens vinst	1,1	1,2	1,0	1,0	1,0
Till förändring av APL-tillägg utjämningsbelopp	0,0	0,2	-	-	-
Till kundåterbäringar	6,2	5,4	5,4	4,9	4,2
Till kundåterbäringar (koassurans)	0,9	2,4	1,2	1,7	1,4
Sammanlagt	79,0	29,3	61,7	52,1	149,9

Solvens	2016	2015	2014	2013	2012
Solvenskapitalet och dess gränser					
(% ansvarsskuden i solvensberäkningarna)					
Solvensgräns	11,3 %	12,6 %	13,0 %	13,2 %	10,1 %
Solvenskapitalets maximibelopp ¹⁾	45,2 %	50,3 %	52,0 %	52,7 %	40,3 %
Solvenskapital före utjämningsbelopp ²⁾	24,1 %	22,2 %	22,9 %	21,7 %	-
Solvenskapital (solvensgrad) ³⁾	29,5 %	28,1 %	28,9 %	27,6 %	24,1 %

1) Verksamhetskapitalets maximibelopp till och med 2012

2) Redovisas från och med 2013

3) Verksamhetskapitalet till och med 2012 beräknat utifrån vid tidpunkten gällande bestämmelser (motsvarande princip gäller även andra solvensnyckeltal)

Nycketal och analyser

Placeringsfördelning till verkligt värde	Grundfördelning				Riskfördelning									
	31.12.2016		31.12.2015		31.12.2016		31.12.2015		31.12.2014		31.12.2013		31.12.2012	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸
Ränteplaceringar	1 300,7	44,4	1 287,8	46,7	1 202,7	41,1	1 273,9	46,2	1 119,4	43,1	1 023,8	41,8	1 105,0	48,6
Lånefordringar ¹	22,7	0,8	40,8	1,5	22,7	0,8	40,8	1,5	15,9	0,6	26,4	1,1	34,0	1,5
Masskuldebrevslån ¹	1 038,4	35,5	1 062,2	38,5	920,8	31,4	1 048,3	38,0	1 037,5	39,9	918,6	37,5	989,5	43,5
Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1,2}	239,6	8,2	184,7	6,7	259,2	8,9	184,7	6,7	66,0	2,5	78,8	3,2	81,4	3,6
Aktieplaceringar	942,4	32,2	964,6	35,0	967,5	33,0	974,4	35,4	893,9	34,4	886,3	36,2	678,2	29,8
Noterade aktier	778,6	26,6	793,6	28,8	803,7	27,4	803,4	29,2	726,7	28,0	758,4	31,0	573,8	25,2
Kapitalplaceringar ³	121,1	4,1	112,8	4,1	121,1	4,1	112,8	4,1	107,3	4,1	80,4	3,3	61,5	2,7
Onoterade aktier ⁴	42,7	1,5	58,2	2,1	42,7	1,5	58,2	2,1	59,9	2,3	47,5	1,9	43,0	1,9
Fastigheter	377,5	12,9	304,3	11,0	377,5	12,9	304,3	11,0	418,4	16,1	426,9	17,4	367,0	16,1
Direkta fastighetsplaceringar	304,7	10,4	198,6	7,2	304,7	10,4	198,6	7,2	365,9	14,1	366,1	15,0	305,6	13,4
Fastighetsplaceringsfonder	72,8	2,5	105,6	3,8	72,8	2,5	105,6	3,8	52,5	2,0	60,8	2,5	61,4	2,7
Övriga placeringar	307,5	10,5	199,1	7,2	307,5	10,5	199,1	7,2	168,0	6,5	48,4	2,0	59,9	2,6
Placeringar i hedgefonder ⁵	150,8	5,1	135,8	4,9	150,8	5,1	135,8	4,9	112,1	4,3	0,0	0,0	9,9	0,4
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	0,1
Övriga placeringar ⁶	156,8	5,4	63,4	2,3	156,8	5,4	63,4	2,3	55,9	2,1	48,4	2,0	47,1	2,1
Placeringar sammanlagt	2 928,1	100,0	2 755,8	100,0	2 855,2	97,5	2 751,7	99,9	2 599,7	100,0	2 385,3	97,5	2 210,2	97,1
Effekt av derivat ⁷					72,9	2,5	4,1	0,1	0,0	0,0	61,4	2,5	64,9	2,9
Placeringar till verkligt värde sammanlagt					2 928,1	100,0	2 755,8	100,0	2 599,7	100,0	2 446,6	100,0	2 275,0	100,0
Masskuldebrevsportföljens modifierade duration	2,9													

1) Inklusive upplupna räntor

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder

3) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder

4) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag

5) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi

6) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

7) Inklusive derivatens inverkan på skillnaden mellan grundfördelningen och riskfördelningen. Påverkan av derivaten kan vara +/- Efter justeringen av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen.

8) Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor.

Nycketal och analyser

Placeringsverksamhetens nettointäkter och avkastning på sysselsatt kapital	Placeringsv. nettointäkter gängse värden ⁷	Sysselsatt kapital ⁸	Avkastnings-% på sysselsatt kapital	Avkastnings-% på sysselsatt kapital			
	milj. €	1.1.-31.12.2016 milj. €	%	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Ränteplaceringar	64,9	1 298,4	5,0 %	0,4 %	5,3 %	1,5 %	11,7 %
Lånefordringar ¹	1,0	38,2	2,6 %	-0,6 %	3,3 %	2,8 %	3,6 %
Masskuldebrevslån	63,9	1 014,0	6,3 %	0,5 %	5,9 %	1,6 %	12,5 %
Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1,2}	0,1	246,2	0,0 %	0,1 %	0,2 %	0,4 %	0,8 %
Aktieplaceringar	83,4	927,6	8,9 %	12,3 %	9,1 %	16,7 %	13,9 %
Noterade aktier	66,6	768,4	8,6 %	10,8 %	9,0 %	18,3 %	15,4 %
Kapitalplaceringar ³	6,1	114,7	5,4 %	20,9 %	9,1 %	7,0 %	7,0 %
Onoterade aktier ⁴	10,7	44,4	24,1 %	16,1 %	9,9 %	8,9 %	1,7 %
Fastighetsplaceringar	32,5	300,2	10,8 %	10,3 %	5,7 %	5,9 %	7,9 %
Direkta fastighetsplaceringar	29,2	224,7	13,0 %	7,8 %	5,5 %	5,8 %	6,7 %
Fastighetsplaceringsfonder	3,3	75,6	4,5 %	25,6 %	6,7 %	5,9 %	13,6 %
Övriga placeringar	8,6	260,8	3,3 %	3,1 %	3,2 %	8,4 %	3,6 %
Placeringar i hedgefonder ⁵	4,9	142,0	3,5 %	1,5 %	0,5 %	-5,3 %	-7,1 %
Råvaruplaceringar	-	-	-	-	-	-	-9,8 %
Övriga placeringar ⁶	3,7	118,8	3,1 %	7,0 %	4,9 %	9,8 %	7,6 %
Placeringar sammanlagt	189,5	2 787,0	6,8 %	5,9 %	6,6 %	7,5 %	11,4 %
Intäkter, kostnader och driftskostnader ej fördelade på placeringsslag	-5,5		-0,2 %	-0,2 %	-0,1 %	-0,1 %	-0,1 %
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde	184,0		6,6 %	5,8 %	6,5 %	7,4 %	11,3 %

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder.

4) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag.

5) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi.

6) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

7) Förändring av gängse värden vid slutet och början av rapporteringsperioden - kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

8) Sysselsatt kapital = gängse värde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidavvägts per dag eller månad.

Nyckeltal och analyser

Result av omkostnadsrörelsen	2016	2015	2014	2013	2012
Omkostnadsdelar i premien	19,0	18,3	17,6	17,4	17,4
Premieandelar för täckande av driftskostnader som orsakas av ersättningbeslut	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Övriga intäkter	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Omkostnadsinkomst sammanlagt	19,8	19,2	18,5	18,3	18,2
Driftskostnader per funktion ¹⁾	-18,2	-17,8	-16,7	-16,7	-16,4
Övriga kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnader sammanlagt	-18,2	-17,8	-16,7	-16,7	-16,4
Resultat av omkostnadsrörelsen	1,6	1,4	1,7	1,6	1,8
Driftskostnader i % av omkostnadsinkomst	91,7 %	92,9 %	90,6 %	91,0 %	89,9 %
1) Exklusive driftskostnader för placeringsverksamheten eller verksamheten för att upprätthålla arbetsförmågan samt lagstadgade avgifter					
Hantering av risken för arbetsförmåga	2016	2015	2014	2013	2012
Premieinkomst; avgiftsdel för hantering av risken för arbetsförmåga	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
I ersättningskostnaderna redovisade kostnader som täckts med avgiftsandel för hantering av risken för arbetsförmåga	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5
I driftskostnader redovisade kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga, vilka täckts med avgiftens omkostnadsandel ²⁾	0,0	-	-	-	-
Kostnader som täckts med avgiftsandel för hantering av risken för arbetsförmåga / Avgiftsdel för hantering av risken för arbetsförmåga, %	110,2 %	106,1 %	106,9 %	73,3 %	92,3 %
2) Fr.o.m. år 2016 omfattar kostnaderna inte personalkostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga hos bolagets egna anställda					
Försäkringsrörelsens resultat	2016	2015	2014	2013	2012
Premieinkomst från rörelser på bolagets eget ansvar	52,3	67,8	68,0	56,7	72,1
Ränta på ansvarsskuld för rörelser på eget ansvar	67,8	53,1	50,5	48,1	46,5
Intäkter av försäkringsrörelsen	120,1	120,9	118,5	104,8	118,5
Utbetalda fonderade pensioner					
Avgiftsförluster	54,0	50,5	47,7	45,2	42,6
Förändring i ansvarsskuld för rörelser på eget ansvar	3,0	4,6	4,1	5,5	3,2
Ersättningsutgift sammanlagt	61,4	57,6	57,9	60,9	66,9
Försäkringsrörelsens resultat	118,4	112,6	109,7	111,6	112,7
	1,7	8,3	8,8	-6,8	5,8

Riskhantering

Ett försäkringsbolag skall ha ett system för intern kontroll och riskhantering som är tillräckligt täckande med hänsyn till bolagets verksamhet. Intern kontroll är en process, som inbegriper de kontrollåtgärder som försäkringsbolagets ledning och övrig personal utför; samt alla de åtgärder genom vilka bolaget strävar efter att säkerställa att:

- uppställda mål uppnås
- resurserna används på ett ekonomiskt och effektivt sätt
- en tillräcklig kontroll över riskerna i anslutning till verksamheten uppnås
- den ekonomiska och övriga informationen som används för att leda företaget är tillförlitlig och korrekt
- lagar, föreskrifter och anvisningar följs
- styrelsens beslut, interna planer, regler och tillvägagångssätt följs.

Risker kan beskrivas som händelser som kan äventyra bolagets målsättningar. Med riskhantering avses identifiering, analys, begränsning och kontroll av de väsentliga risker som hänför sig till affärsverksamheten. Ett försäkringsbolag skall ha pålitliga metoder för mätning och uppföljning av risker. När gränserna för risktagning fastställs ska bolagets risktagningsförmåga beaktas. Riskhanteringen kan också ta ställning till om risktagandet begränsas för mycket så att det inskränker på möjligheterna att uppnå uppställda mål. Det främsta målet för arbetspensionsförsäkrarnas riskhantering är att trygga de försäkrades och försäkringstagarnas lagstadgade förmåner.

En ändamålsenlig riskhantering hjälper organisationen att identifiera och analysera risker och kan stöda den att upptäcka nya möjligheter. Effektiv riskhantering är också proaktiv. Den analyserar inte endast vad som har hänt, utan försöker även identifiera framtida scenarier; som ifall de realiserar kan förhindra bolaget nå sina målsättningar. För att kunna hantera risker är det därför viktigt att ha en klar bild av företagets målsättningar. Om riskerna förknippade med enskilda målsättningar är oacceptabelt stora och inte kan minskas, kan det leda till det att dessa målsättningar måste tänkas om.

Veritas Pensionsförsäkring strävar alltmer efter (företags)övergripande riskhantering ("Enterprise Risk Management", ERM), där avsikten är att alla risker och deras interaktioner betraktas på ett koordinerat sätt. I ORSA-världen (se nedan) kommer ERMs roll att bli ännu viktigare både ur regulativ och ekonomisk synvinkel.

I Veritas Pensionsförsäkring finns de största ekonomiska riskerna och samtidigt också möjligheterna i placeringsverksamheten. Det är viktigt att man kan bedriva placeringsverksamhet som är både betryggande och ger en tillräcklig avkastning. Förutom placeringsriskerna är också följande risker betydande (inom parentes finns det exempel på kopplingar till den dagliga verksamheten):

- informationsrisker (dataskydd, datasäkerhet, projektrisker)
- affärsverksamhetsrisker (försäljning, kundservice, strategi)
- imagerisker (kommunikation, pålitlighet, social media)
- nyckelpersonsrisker (kontinuitet, konkurrens, kunnande)
- regulativa risker (förändringar i lagar, regelverkets kostnader, det globala placeringsregelverket).

Riskhanteringsprinciper och riskhanteringsprocessen i Veritas Pensionsförsäkring

Veritas Pensionsförsäkrings styrelse har det primära ansvaret för bolagets interna kontroll, inklusive riskkontroll. Styrelsen godkänner årligen bolagets riskhanteringsplan. I planen identifieras de väsentligaste riskerna i bolagets verksamhet. Dessutom fastställs metoder för att mäta, kontrollera och uppfölja riskerna. I riskhanteringsplanen har riskerna klassificerats som försäkringstekniska risker; risker i placeringsverksamheten, samt operativa och övriga risker. Styrelsen har ett placerings- och riskutskott, som förbereder placeringsärenden inför styrelsemötena. Styrelsen fastställer dessutom årligen bolagets placeringsplan. Veritas har också en balanshanteringsgrupp som behandlar principiella frågor kring placeringsverksamhet och balanshantering inför styrelsemöten. Gruppen består av verkställande direktören som ordförande samt representanter för placerings-, ekonomi-, compliance- och aktuarietjänsterna.

Bolaget har en riskhanteringsenhet under chefsmatematikern; funktionen är således oberoende från den operativa placeringsverksamheten (portföljförvaltning, backoffice). Den identifierar, analyserar, övervakar, mäter och rapporterar bolagets risker; samt utvecklar principer och analysmetoder för riskhantering. Enheten ansvarar för riskbedömning, inkl. principer för regulativ riskklassificering av placeringar. Den uppföljer också användningen av de av styrelsen givna limiterna för placeringsverksamhet.

Bolagsstyrning ("god förvaltningssed"; "Corporate Governance") kan ses som en del av den allmänna riskhanteringsprocessen. Ändamålsenlig bolagsstyrning och förvaltning strävar efter att minska verksamhetens operativa och andra risker samt undvika ekonomiska förluster och skador i den offentliga tillförlitligheten. En välfungerande bolagsstyrning möjliggör att varje del av organisationen kan bättre fokusera på sin kärnverksamhet.

För att säkerställa verksamhetens normenlighet har bolaget en compliancefunktion. Funktionen är en del av den interna kontrollen. Compliancefunktionen säkrar att myndigheternas föreskrifter och bolagets interna anvisningar efterföljs. Bolagsjuristen ansvarar i egenskap av Compliance Officer för compliancefunktionen tillsammans med en placeringscompliance specialist och den övriga organisationen. Bolaget har av styrelsen fastställt insiderregler vilka har uppdaterats under år 2016 för att beakta förändringar i det europeiska och globala regelverket. Syftet med reglerna är att ha en intern praxis för Veritas Pensionsförsäkrings placeringsverksamhet som främjar verksamhetens transparens samt säkrar den offentliga tillförlitligheten.

¹⁾ Riskhanteringsorganisationen och dess funktioner beskrivs i detalj i bolagets riskhanteringsplan.

Bolaget har också en intern revisor, vars främsta uppgift är att bidra till att trygga att bolagets riskhanterings-, kontroll- och förvaltningsprocesser är effektiva och fungerar i enlighet med uppställda mål och fastställda verksamhetsmodeller. Ramarna för den interna revisionen fastslås av styrelsen i form av en årlig plan för intern revision. Den interna revisorn rapporterar till styrelsen i regel en gång per år och till revisionsutskottet kvartalsvis. Därutöver kompletterar bolagets chefsmatematiker och de externa revisorerna kontrollen med sinanoteringar.

Enligt Solvens II -reglerna förutsätts att ett liv- eller skade-försäkringsbolag regelbundet skall göra en bedömning av alla väsentliga risker och av sitt från den här riskbilden följande behov av solvenskapital på en tidshorisont som återspeglar bolagets strategiska planering. Den här utvärderingen kallas för en egen risk- och solvensbedömning eller ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Ett motsvarande krav är inkluderat i lagstiftningen som gäller arbetspensionsbolag från 1.1.2017. Den första egen risk- och solvensbedömningen ska enligt lagen utföras under år 2017.

Försäkringsrörelsens risker

Särskilda med försäkringsrörelsen förknippade risker är

- risker som hänför sig till försvagad solvens och dess inverkan på risktagningsförmågan
- risken för alla arbetspensionsanstaltarnas solidariska ansvar vid en annan pensionsanstalts konkurs
- risker som hänför sig till en kraftig minskning av försäkringsbeståndet
- risker som hänför sig till datasystem, mänskliga fel och övriga operativa risker.

Arbetspensionssystemet är beträffande arbetstagare (ArPL) delvis fonderande. Företagarpensionerna (FöPL) är gemensamt bekostade och till den del premien inte räcker till betalar staten skillnaden. Pensionerna är förmånsbaserade, dvs. de är inte beroende av fonderade medel. Redogörelsen begränsas i fortsättningen till ArPL-försäkringsrörelsen, då bolaget inte har någon egen risk för FöPL-försäkringar. Bolaget har haft därtill ett litet bestånd av APL-tilläggsförsäkringar, men alla dessa försäkringar har avslutats senast 31.12.2016.

Beräkningsgrunderna är tillsvidare lika för alla arbetspensionsbolag så riskerna för ett enskilt bolag hänför sig till försäkringsbeståndets avvikelse från branschens genomsnitt. De väsentligaste riskerna ansluter sig till dödligheten och osäkerhetsfaktorer gällande invalidpensionsutgift samt kreditförluster på försäkringspremier. Också omkostnadsintäkternas otillräcklighet kan innebära risker om försäkringsbeståndet är mera kostsamt att sköta än i genomsnitt.

Det s.k. utjämningsbeloppet fungerar som en buffert mot svängningar i försäkringsrörelsens resultat. Ansvar har minskat

under år 2016 från 130,8 miljoner euro till 126,2 miljoner euro men är fortfarande på en betryggande nivå. De största orsakerna till minskningen är inverkan av premienedsättningen för att upplösa utjämningsbeloppet och finansieringen av kompletteringen av ålderspensionsansvaret på grund av de nya beräkningsgrunderna för dödlighet delvis från utjämningsbeloppet. Av riskhanteringsor-saker uppföljs utvecklingen av utjämningsbeloppet samt analyser och utredningar görs såväl för internt bruk som för myndigheter. I 1.2017 kommer utjämningsbeloppet att överföras till det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

Förutom försäkringsrörelsen på eget ansvar bör man i arbetspensionsbolag också beakta finansieringen av gemensamt bekostade pensioner och relaterade osäkerhetsfaktorer. Någon risk för ett enskilt bolag innebär denna rörelse inte då de gemensamt bekostade pensionerna fördelas mellan alla pensionsanstalter. De gemensamma riskerna ligger i hurudan utvecklingen av pensions-utgifterna och ArPL-lönesumman är jämfört med antagandena vid premiesättningen. Den del av premien som hänför sig till de gemensamt bekostade pensionerna ska sättas på en sådan nivå att de täcks, vilket innebär att premiebetalarna bär denna risk.

Av premieinkomsten 508,9 miljoner euro år 2016 utgjorde 437,9 miljoner euro premie för gemensamt bekostade pensioner. Pensionsutbetalningarna exklusive skötselkostnader fördelade sig så att av 486,1 miljoner euro var 404,5 miljoner euro gemensamt bekostade. Av ansvarsskulden om 2 493,4 miljoner euro hänför sig 384,2 miljoner euro till gemensamt bekostade pensioner. Uppgifterna om gemensamt bekostade pensioner är uppskattningar.

Placeringsverksamhetens risker

Placeringsrisker kan potentiellt ha den största direkta resultat-inverkan och utgör därför den mest betydande riskkategorin i bolaget ur finansiell synpunkt. Därför kräver placeringsriskerna kontinuerlig djupgående analys och rapportering. Den dagliga placeringsverksamheten, riskhanteringen och placeringsadministrationen verkar under skilda ledningsgruppmedlemmar (resp. placeringsdirektören, chefsmatematikern och ekonomidirektören) på Veritas Pensionsförsäkring. Detta garanterar en oberoende riskhantering och rapportering. Placeringsriskerna och deras möjliga inverkan utvärderas, begränsas och övervakas av bolagets styrelse i samråd med verkställande direktören, aktuarieavdelningen och dess riskhantering samt placeringsavdelningen.

Det allmänna målet för placeringsverksamheten i Veritas Pensionsförsäkring är att placera tillgångarna så, att de i olika finansiella scenarion täcker bolagets hela ansvarsskuld och ger en avkastning som åtminstone motsvarar kravet på förräntning av ansvarsskulden på längre sikt. Vid täckningen av ansvarsskulden bör man beakta hurudan försäkringsrörelse bolaget bedriver och ombesörja trygghet, avkastning och likviditet i de medel som skall täcka ansvarsskulden samt deras mångsidighet och spridning. Det främsta målet för riskkontrollen i placeringsverksamheten är att identifiera, analysera, mäta, rapportera och kontrollera de risker som kan äventyra uppfyllandet av dessa mål.

Den största risken i placeringsverksamheten är allokeringsrisken, dvs. risken att fördelningen i olika tillgångsklasser är sådan att den inte ger en tillräcklig avkastning. Allokeringsrisken begränsas med av styrelsen givna allokeringslimiter och solvenslimiter, vars syfte är att garantera ett tillfredsställande solvensläge under tänkbara scenarier. I allokeringsprocessen används förutom optimeringsmetoder också kvalitativa verktyg. Den mest betydande komponenten i allokeringsrisken härstammar från noterade aktiers riskkontribution.

De viktigaste placeringsrisktyperna efter allokeringsrisken är:

- marknadsrisk inom tillgångsklasser (placeringsfördelningen inom tillgångsklasserna; hanteras bl.a. genom limiter)
- kreditrisk (emittentrisk, motpartsrisk; hanteras bl.a. genom kreditlimiter),
- likviditetsrisk (finansieringsrisk, marknadsrelaterad likviditetsrisk; hanteras bl.a. genom limiter och likviditetskalkyl)
- operativa risker (risker förknippade med mänskligt förflorande, ICT-risker, externa risker; hanteras främst lokalt med riskhanterings stöd i koordinering)
- modellrisk (de använda modellerna och/eller deras parametrar ger inte en tillförlitlig bild av verkligheten eller lämpar sig inte för situationen i fråga; hanteringsmetoderna baserar sig på teoretisk och praktisk kunskap i kvantitativa metoder och

finansmarknader).

Marknadsrisken kan indelas i:

- aktierisk (prisrisk i aktier),
- ränterisk (risker förknippade med allmän räntenivå),
- räntemarginalrisk (prisrisk som härstammar från variationen i kreditriskpremier),
- fastighetsrisk (prisrisk, hyresnivårisk),
- valutarisk (prisrisk, valutaskyddsrisker),
- råvarurisk (prisrisk),
- alternativrisker (t.ex. hedgefondernas s.k. alternativ beta-risker) och
- specifika derivatinstrumentrisker (volatilitetsrelaterade risker t.ex. delta, gamma, theta, rho, vega).

Risker hanteras med både kvalitativa och kvantitativa metoder. Vissa marknadsrisker kan hanteras med derivatinstrument, som används inom av styrelsen givna ramar för att skydda exponering i olika tillgångsklasser, samt för att förbättra portföljens risk- och avkastningsprofil.

Användningen av derivatinstrument medför emellertid nya risker som härstammar bl.a. från optioners olinjära beteende samt s.k. basis risk mellan kontantinstrument och derivat. Därtill finns det likviditetsrisker och operativa risker förknippade med derivatrelaterad kollateralhantering. Derivatrisker och risker för användning av alternativa instrument (inkl. hedgefonder) uppföljs kontinuerligt. Det finns av styrelsen givna specifika limiter på alternativportföljrisker.

Allokeringen i olika tillgångsklasser, samt avkastningen på placeringarna presenteras i bokslutet bland nyckeltal och analyser. Den följande tabellen beskriver Veritas placeringar grupperade enligt placeringstyp i slutet av 2016.

	Perusjakauma				Riskijakauma				Tuotto		Volatiliteetti	
	31/12/16 milj. €	%	31/12/15 milj. €	%	31/12/16 milj. €	% ⁸⁾	31/12/15 milj. euro	% ⁸⁾	2016 %	2015 %	(24kk) %	
Korkosijoitukset	1 300,7	44,4	1 287,8	46,7	1 202,7	41,1	1 273,9	46,2	5,0	0,4		
Lainasaamiset ¹	22,7	0,8	40,8	1,5	22,7	0,8	40,8	1,5	2,6	-0,6		
Joukkovelkakirjalainat ¹	1 038,4	35,5	1 062,2	38,5	920,8	31,4	1 048,3	38,0	6,3	0,5	3,1	
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	239,0	8,2	318,7	11,6	141,0	4,8	304,8	11,1	1,0	1,0		
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	799,4	27,3	743,5	27,0	779,7	26,6	743,5	27,0	8,6	0,3		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}	239,6	8,2	184,7	6,7	259,2	8,9	184,7	6,7	0,0	0,1		
Osakesijoitukset	942,4	32,2	964,6	35,0	967,5	33,0	974,4	35,4	8,9	12,3		
Noteeratut osakkeet	778,6	26,6	793,6	28,8	803,7	27,4	803,4	29,2	8,6	10,8	12,6	
Pääomasijoitukset ³	121,1	4,1	112,8	4,1	121,1	4,1	112,8	4,1	5,4	20,9		
Noteeraamattomat osakkeet ⁴	42,7	1,5	58,2	2,1	42,7	1,5	58,2	2,1	24,1	16,1		
Kiinteistösijoitukset	377,5	12,9	304,3	11,0	377,5	12,9	304,3	11,0	10,8	10,3		
Suorat kiinteistösijoitukset	304,7	10,4	198,6	7,2	304,7	10,4	198,6	7,2	13,0	7,8		
Kiinteistösijoitusrahastot	72,8	2,5	105,6	3,8	72,8	2,5	105,6	3,8	4,5	25,6		
Muut sijoitukset	307,5	10,5	199,1	7,2	307,5	10,5	199,1	7,2	3,3	3,1	3,3	
Hedge-rahastosijoitukset ⁵	150,8	5,1	135,8	4,9	150,8	5,1	135,8	4,9	3,5	1,5		
Muut sijoitukset ⁶	156,8	5,4	63,4	2,3	156,8	5,4	63,4	2,3	3,1	7,0		
Sijoitukset yhteensä	2 928,1	100,0	2 755,8	100,0	2 855,2	97,5	2 751,7	99,9	6,6	5,8	4,8	
Johdannaisten vaikutus ⁷					72,9	2,5	4,1	0,1				
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					2 928,1	100,0	2 755,8	100,0				
Jvk-salkun modifioitu duraatio					2,9							

Enligt den gamla lagen (i kraft till slutet av 2016) om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden placeringarna för beräkning av solvensgränsen indelades i fem huvudgrupper och tjugo undergrupper. Grupperingen baserade sig på faktiska finansiella risker. Den procentuella fördelningen av Veritas Pensionsförsäkrings placeringar per huvudgrupp enligt den gamla lagen presenteras i följande tabell.

Placeringar enligt solvensgrupper	31.12.2016	31.12.2015
Grupp		
I	14 %	9 %
II	25 %	33 %
III	13 %	11 %
IV	33 %	35 %
V	16 %	12 %

Klassificeringen enligt den nya solvenslagen kom i kraft fr o m 1.1.2017.

I ett pensionsbolags ansvarsskuld finns det ett s.k. tilläggsförsäkringsansvar, som är bundet till aktieavkastningen och som minskar eller ökar ansvarsskulden. Förräntningen av 10 procent av pensionsanstalternas ansvarsskuld baserade sig under år 2016 på den genomsnittliga avkastningen av pensionsanstalternas noterade aktieplaceringar i utvecklade marknader. Detta betyder att pensionssystemet bär aktiekursrisken för placeringar i dessa noterade aktier motsvarande 10 procent av ansvarsskulden. Den bolagsspecifika risken utgörs av att bolagets avkastning på noterade aktier kan avvika från pensionsanstalternas genomsnittliga avkastning. Detta till aktieavkastningen bundna ansvar höjdes till 15 % av ansvarsskulden i början av år 2017 och skall höjas ytterligare till 20 % år 2018.

Aktuarieavdelningens riskenhet har utvecklat CVaR- och andra riskverktyg som baserar sig på mera realistiska icke-normala distributioner och kompletterar dessa med stresstester. CVaR-analysernas resultat rapporteras regelbundet till den högsta ledningen samt placeringsavdelningen. I analyserna uppskattas också de riskbidrag som inverkar på CVaR; det klart största riskbidraget hänför sig till noterade aktier.

Marknadsrörelsernas effekter på solvenskapitalet kan åskådliggöras med stresstester. Bolagets rikshanteringsenhet gör stresstester för att bedöma risker i olika ekonomiska framtidsscenarier. Stresstesterna kompletterar de finansmatematiska riskmodellerna samt kvalitativa riskbedömningar.

Följande tabell visar effekten på solvenskapitalet och solvensgraden vid olika antagna marknadsrörelser (för noterade aktiers del före effekten från det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret).

Tillgångsklass	Meur	Stresstest	Effekt på solvenskapitalet (MEUR)	Effekt på solvensgrad (%-enheter)
Ränteplaceringar	300,7	+1 %-yks.	-37	-1,6 %
Noterade aktieplaceringar	778,6	-20 %	-108	-4,7 %
Fastigheter och fastighetsaktier	377,5	-10 %	-38	-1,6 %
Valuta	484,7	-10 %	-48	-2,1 %

En viktig del av riskhanteringen är diversifieringen av placeringar mellan och inom tillgångsklasser. Investeringarna får inte koncentreras till ett fåtal objekt och man bör se till att investeringarnas värdeutveckling inte i alltför hög grad beror på samma underliggande kausala grunder. Risken för placeringarna i aktier, räntebärande instrument och fastigheter sprids geografiskt och på olika sektorer. I tabellen nedan presenteras den geografiska spridningen av de noterade aktierna.

Noterade aktier enligt område	31.12.2016	31.12.2015
Finland	33 %	31 %
Euro-området (ex-Finland)	22 %	31 %
Andra	44 %	38 %

De politiska riskerna hänförde sig tidigare närmast till placeringar i nya marknader, idag kopplas politiska risker även till utvecklade marknader. Även om många politiska risker är förknippade med europeiska länder och även USA, hänför sig de allra största riskerna fortfarande till nya marknader. I hanteringen av politiska risker är det viktigt att sprida landsrisker och hantera portföljen på ett proaktivt sätt. Politiska risker innebär ofta också imagerisker.

Fördelningen av fastighetsplaceringarna per fastighetstyp presenteras nedan. Risker i bostadsfastigheter kan avvika markant från riskerna gällande kommersiella fastigheter.

Fastigheter enligt fastighetstyp	31.12.2016	31.12.2015
Bostadsfastigheter	24 %	27 %
Kontorsfastigheter	36 %	32 %
Affärsfastigheter	25 %	27 %
Industriella fastigheter	2 %	4 %
Övriga	13 %	10 %

Koncentrationsrisken mäts genom största exponeringar i enskilda objekt samt olika tillgångsklasser. Ränterisken mäts med hjälp av bl a modifierad duration, som mäter en ränteportföljs känslighet till förändringar i räntenivån. Den modifierade durationen för masskuldebrevportföljen i Veritas Pensionsförsäkring per 31.12.2016 var 2,9 (31.12.2015: 4,2). Durationsrisken för ränteplaceringar kan analyseras inte bara i helhetsportföljkontexten, men också för olika maturitetssektorer när man önskar en mera exakt bild av riskerna förknippade med avkastningskurvan.

Kreditrelaterad räntemarginalrisk (s.k. spread-risk) innebär att ett kreditinstruments värde sjunker p.g.a. att instrumentets kreditriskpremie stiger. Denna risk kan mätas med spreadduration för helhetsportföljen, enskilda instrument samt olika kreditvärdighetsklasser. I den nya solvenslagen kommer både modifierad duration och spreadduration att vara centrala riskmått.

Inom masskuldebrevportföljen utgör kreditrisk och ränterisk de viktigaste riskdimensionerna. Kreditrisken kan indelas i

- emittentrisk (risken med den emitterande entiteten)
- transaktionsmotpartsrisk (risken med den entitet med vilken transaktionen har gjorts)
- smittningsrisk (kreditrisken sprids mellan de olika instrumenten p.g.a. beroendeförhållanden).

Veritas Pensionsförsäkring placerar i masskuldebrev både indirekt via fonder och direkt. Eventuella förändringar i placeringsobjektens kreditvärdighet följs upp kontinuerligt för att hantera kreditrisker.

Masskuldebrevportföljens distribution i olika kreditvärdighetsklasser var i slutet av 2016 (2015) följande:

Masskuldebrev enligt kreditvärdighet	31.12.2016	31.12.2015
AAA	6 %	9 %
AA	20 %	18 %
A	8 %	8 %
BBB	16 %	21 %
Övriga	51 %	45 %

Masskuldebrev i slutet av året 2016 (2015) fördelades i motpartstyper enligt följande:

Masskuldebrev enligt motpartstyp	31.12.2016	31.12.2015
Stat och kommun	15 %	29 %
Företag	85 %	71 %

Bolagets likviditetsplanering utgår ifrån att oförutsedda förändringar i behovet av likvida medel främst regleras med penningmarknadsinstrument. Bolaget begränsar likviditetsrisker genom att ha minimikrav för innehav av likvida placeringar.

Operativa och andra icke-finansiella placeringsrisker risker har en mera central position i riskhanteringen än tidigare. Ökande regulativa krav, globaliseringen av placeringsaktiviteter och invecklad dokumentering kräver en fördjupad due diligence -process gällande bl.a. juridiska och kontraktuella risker (juridisk due diligence) samt operativa risker (operativ due diligence). Därtill kan även en strategisk due diligence göras på en extern portföljförvaltarens eller fonds strategi.

Ägarstyrningsprinciper i placeringsverksamheten

Veritas ägarstyrningsprinciper utgår ifrån att medlen placeras lönsamt på lång sikt. I de bolag där ägarandelen är betydande eller där ägandet anses vara av strategisk betydelse, deltar vi i bolagsstämmor och/eller besöker och kommunicerar med bolagets ledning för att bevaka våra intressen. I övriga bolagsstämmor deltar vi om särskilda orsaker föreligger.

Veritas Pensionsförsäkring följer i sin placeringsverksamhet den gällande lagstiftningen samt uppfyller en ansvarsfull profil, dvs. i investeringar beaktas förutom ekonomiska aspekter också sociala och miljöaspekter. Därtill är god förvaltningsd i placeringsobjekten eller deras emittenter av stor betydelse.

Med ansvarsfull verksamhet strävar Veritas efter att trygga avkastningen och värdestegringen på lång sikt samt hantera imagerisker. Medel placeras inte i verksamhet som är i strid med internationella avtal rörande mänskliga rättigheter och grundrättigheter. Dessa kriterier beaktas när placeringen görs, under den tid den är i Veritas ägo samt när man överväger att sälja.

Veritas har undertecknat FN:s principer för ansvarfulla placeringar (PRI) och följer också de av Arbetspensionsförsäkrarna TELA utarbetade principerna för ansvarsfull placeringsverksamhet. Veritas tillämpar dessa principer i alla placeringsobjekt, inklusive statliga aktörer.

Operativa och övriga risker

Med operativa risker avser man risken för att bristfälligt fungerande interna processer, personer, system eller externa händelser orsakar direkta eller indirekta förluster. Bland övriga/operativa risker finns bl.a. strategiska risker, risker förknippade med marknadsföring och försäljning, juridiska risker, informationsrisker (dataskydd,

datasäkerhet) samt regulativa risker och katastrofrisker (t ex krig, pandemi)..

Realiseringen av riskerna förebyggs genom att upprätthålla och utveckla systematiska arbetsmetoder, system och kunskande, samt genom kontroller som stöder riskhanteringsprocessen. Innan nya arbetsmetoder tas i bruk uppgörs processbeskrivningar med inbyggda kontroller.

Då försäkringsbolagets organisation och interna kontroll fastställs skall operativa och övriga risker beaktas. Speciellt följande omständigheter är av stor betydelse:

- en fungerande administration och ett lednings- och rapporteringssystem
- en effektiv strategiprocess
- tydliga ansvarsområden och klart definierade befogenheter
- effektiv intern revision och riskhanteringsfunktion
- tillräckliga krav på nyckelpersoners kompetens.

En huvudregel i en organisation är att arbetsuppgifter, beslutanderätt och ansvar är fördelade på ett tillbörligt sätt så att ingen ensam, utan kontroll, sköter en åtgärd genom hela behandlingskedjan. Veritas Pensionsförsäkrings verksamhet utgår från definierade kärnprocesser, för vilka det har utsetts processansvariga. För att ytterligare klargöra ansvars- och befogenhetsfrågor inom organisationen finns befattningsbeskrivningar för hela personalen. Den interna kontrollen är inbyggd i befattnings- och processbeskrivningarna. Den grundläggande idén är att hela personalen är medveten om och försöker identifiera eventuella risker inom sitt ansvarsområde och skall sträva efter att hantera risker enligt gällande anvisningar för respektive funktion.

De mest betydande operativa och övriga riskerna kartläggs minst en gång per år och riskerna har utnämnda ansvarspersoner. Processansvariga och riskernas ansvarspersoner uppskattar hur sannolikt det är att risken inträffar, hur stor riskens negativa inverkan på att man når sina målsättningar skulle vara samt med vilka metoder risken kan hanteras. Den löpande uppföljningen av operativa och andra risker sker i enskilda avdelningar, som också har den bästa kännedomen om processerna. Riskhanteringen ansvarar för koordineringen av riskbedömning och riskkontroll i nära samarbete med avdelningarna. Kontinuitetsplaner och beredskapsplaner uppgörs internt i bolaget samt i samarbete med myndigheter. Betydande operativa och övriga risker är bl a:

- risker i kundsfairen (kunder lämnar bolaget, nyförsäljning inte tillräcklig)
- risker som påverkar produktionen (allvarlig brand, systemfel)
- risker i institutionella omgivningen (förändringar i regelverket, samarbetspartners och deras verksamhet).

Operativa och övriga risker hanteras genom planer byggda på detaljerade processbeskrivningar samt genom riskanalyser i samband med verksamhets- och strategiplaneringen. Nya verktyg har tagits i bruk för att stöda hanteringen av operativa risker. I synnerhet har det fokuserats på interaktioner mellan diverse risker.

Kontinuitetsplaneringen syftar till att säkerställa förutsättningarna för att bedriva verksamheten också i störningssituationer. Kontinuitetsplaneringen är en del av hanteringen av operativa risker; och koordineringsansvaret för allmän kontinuitetsplanering ligger hos aktuarieavdelningens riskenheter. Den har ansvar för att tillsammans med ledningen utveckla, genomföra och administrera utbildning och kommunikation, samt för att uppdatera bolagets kontinuitetsplan. Varje ledningsgruppsmedlem ansvarar för kontinuitetsplaneringen i sin sektor.

Bolaget har en beredskapsgrupp som ansvarar för beredskapsplaneringen. Funktionsspecifika beredskapsplaner; planer gällande informationsteknik och andra kritiska planer revideras regelbundet i samband med den normala årsplaneringen. Beredskapsplaneringen kan ses som en del av kontinuitetsplaneringen (syftet är att säkerställa en tillräcklig kontinuitet för verksamheten under undantagsförhållanden), och det är till en stor del frågan om hantering av likadana risker som i kontinuitetsplaneringen.

Förteckning över bolagets bokföringsböcker 31.12.2016

Bokföringsböcker:

Balansbok	Inbunden
Huvudbok	DVD-skiva
Dagbok	DVD-skiva

Verifikatserier:

10	Kassa
15	Memorialverifikat
20	Inköpsfakturabetalning
30	Bank
40	Bank dotterbolag
41	Bank dotterbolag
42	Bank dotterbolag
43	Försäljningsreskontrans inkomna betalningar
55	Hyressystem
60	Lånesystem
65	Lönesystem
75	Samstock Portföljssystem
81	Inköpsfakturor
85	Försäljningsreskontra
90	Pensionsutbetalning
BU	Budget
LT	Verifikation till noter
TP	Bokslut

Styrelsens förslag till disposition av bolagets vinst och fria egna kapital

Moderbolagets fria egna kapital uppgick enligt balansräkningen 31.12.2016 till 4 720 511,26 euro.

Räkenskapsperiodens vinst var för moderbolaget 1 053 753,10 euro. Bolagets styrelse föreslår för bolagsstämman att

10 000,00 euro ställs till styrelsens disposition för allmännyttiga ändamål samt att till bolagets aktieägare utdelas i dividend 46,00 euro per aktie på de utestående aktierna eller sammanlagt 2 419 784,00 euro, av vilket 1 376 030,90 euro betalas ur säkerhetsfonden.

Åbo den 22 mars 2017

Stefan Mutanen
ordförande
förande

Ralf Sund
vice ord-

Ulla Achrén

Kaj-Gustav Bergh

Markus Jussila

Timo Ketonen

Hannu Louhi

Lotta Savinko

Lasse Svens

Minna Tanska

Antti Tanskanen

Jan-Erik Stenman
Verkställande direktör

Över utförd revision har i dag avgivits berättelse.

Åbo den 5 april 2017
KPMG Oy Ab

Juha-Pekka Mylén
CGR

Hans Bertell
CGR

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas (fo-nummer 0141187-2) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av deras verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns.

Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet. Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis

som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar informationen i verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa informationen i verksamhetsberättelsen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan informationen i verksamhetsberättelsen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om informationen i verksamhetsberättelsen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i informationen i verksamhetsberättelsen bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Åbo den 5 april 2017

KPMG OY AB

Juha Pekka Mylén

CGR

Hans Bertell

CGR